

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

1. sorban hetente az egy sor 20 fillér,
minden következő sor 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült

vasutak palotájában

TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-

Társaság.

József téherozog-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, május 29.

Drohobycznál és Stryjnél sikerrel harcolunk.

Budapest, május 28. (Hivatalos.)

Eszakkeleti hadszíntér:

Északról hozott orosz erősítések tegnap Santói keletre levő arcvonal több szakaszán heves támadásokkal megállítani igyekeztek szövetséges csapatok további előnyomulását. Ellenségnek éjjel is megismételt támadásai meghiúsultak. Szövetséges csapatok Viasnia jobb és bal partján tért nyerhettek. Sieniavánál saját gyengébb osztagainknak nagy orosz erők elől San nyugati partjára kellett visszavonulniuk, miközben egyes ágyúink keleti parton maradtak. Drohobycznál és Stryjnél harcok sikeresen tovább tartanak. Ellenség legmakacsabb ellenállásával szemben is újabb orosz állásokat foglaltunk el. Pruth mentén és Orosz-Lengyelországban nem történt különösebb esemény. Nagyjában nyugalom van.

Dél nyugati hadszíntér:

Tirolban olasz osztagok több ponton átlépték a határt. Egyelőre csak néhány esendőrrel és figyelő őrséggel kerültek szembe. Határ-erődítményeinknek nehéz tüzérséggel való követése megszűnt. Karinthia és partvidékei határterületén sem fejlődtek ki eddig említésre méltó események. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

9000 fogoly, 25 ágyú, 20 gépfegyver
újabb hadizsákmány.

Berlin, május 28. Nagy főhadiszállás jelent:

Nyugati hadszíntér:

Loretto magaslatról északkeletre ellenség áttörési kísérleteinek gyupontjában álló hadtest május kilencedik óta tizenegy tisztet és egyezernégy százötven franciát elfogott és hat gépfegyvert zsákmányolt. Loretto magaslat gerincétől délkeletre tegnap este felé iranoiák ismét új részleges támadásokba kezdtek, amelyeket visszavertünk. Ablainnál harc még tart.

Ellenség tegnap este hét órakor hosszabb tüzérségi előkészítés után Bois de Pretreben is támadott. Elkeseredett éjjeli harcok fejlődtek, amelyek franciák súlyos vereségével végződtek.

Vogézekben, Metzertől dél nyugatra sikerült ellenségnek befészkelni magát lövészárkaink egy kis részében. Reichsackerkopfon (Mühlbachtól északra) franciák támadását könnyűszerrel visszautasítottuk.

Tizennyolc francia repülő tegnap megtámadta Ludwigshaven nyílt várost. A lehajított bombák több polgári egyént megölték, vagy megsebesítettek, de csak csekély anyagi kárt okoztak. A páncélos vezető repülőgépet Neustadt a. d. H.-tól keletre leszállásra kényszerítettük és ezzel nanoyi repülőgépraj parancsnokát, egy őrnagyot is foglyul ejtettünk. Repülőink Epinal melletti légi harcokban egy francia repülőgép lezuhanását okozták és gerardmeri kaszárnyát felgyújtották.

Keleti hadszíntér:

Dubissánál csapataink ismét offenzívába léptek. Rosszénie-érágolai országot mindkét oldalon indított támadásunkat siker koronázta. Támadásunk háromezernégy százhusz foglyot juttatott kezünkre. Egyébként különböző pontokon visszavertünk orosz éjjeli támadást.

Délkeleti hadszíntér:

Ellenség abból a célból, hogy szövetséges csapatok előretörését megállítsa, Santói jobb és bal hadszínterekről hozott friss erőkkel különböző pontokon támadást kísérelt meg. A kísérletei azonban meghiúsultak, csak Sieniava környékén szorítottak vissza kisebb osztagokat San balpartjára, miközben mintegy hat ágyú már nem lehetett idejekorán visszahúzni. Przemysltől északkeletre fekvő vidéken Viasnia mindkét oldalán előnyomulásunk továbbra is jól halad, hadizsákmányainknak május huszonötödiken nyilvánosságra hozott mennyiségéhez még kétfélszer kétszeres fogoly, huszonöt ágyú és húsz gépfegyver járult. Legjobb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Pénzt, pénzt, pénzt...

Arad, május 28.

Senki se tudja, mikor van joga elmondani a költő szavait: „szent hazánk! Megfizettük mind, mivel csak tartozánk...” A haza nem a türelmetlen hitelező, akinek járandóságát kiegyenlíjük, aztán irást kérünk tőle, hogy köszön vagyunk vele. A hazának, a mely önmagunkat, valamennyiünket jelenti, adni kell; azt adni, a mire szüksége van, akkor, a mikor szüksége van, annyiszor, a hányszor szüksége van és annyit, a mennyi csak módunkban van.

Tisza István gróf, az ország első embere, erre emlékezteti a nemzet lelkiismeretét. A hosszúra nyúlt háború új hadikölcsön kibocsátását tette szükségessé. Olyan időpontban következett be ez a szükség, a mikor új ellenség fegyverbe állása kívánja minden erőnk összefogását, egész hatalmunk érvényesítését. Az erő és a hatalom, a melylyel eddig óriási túlerővel és irtózatos akadályokon keresztül győzni tudtunk, kis dologból születik meg: katonáink vitézségéből és a nemzet kifogyhatatlan áldozatkészségéből. Az első nem tompították és nem gyöngítették meg tíz hónapnak esodával határos haditettei. A mikor a szövetségesek lába az eddigi ellenségek nyakára tapos, akkor a kezével halálosat tud sugtani, az új, példás bűnhődést érdemlő ellenség fejére. De ugyanekkor a nemzet áldozatkészségének is meg nem esőkként rokkban, sőt az első alkalmat fölülmuló lelkesedéssel kell megnyilatkoznia a háború további folytatására.

A hadikölcsönt kérő fölhevítésnek neimesak az adját meg a joelmét, hogy arra szükség van, de az is, hogy a hazának van miből kérnie. Az első hadikölcsön, bármintó fényes ered-

ménnyel járt is, nem merítette ki a nemzet anyagi erejét. De az az összeg is, a melyet az első hadikölcsönre fizettek be, jórészt visszatért az országba. A hadsereg szükségleteinek tulnyomó részét, sőt az egészet az országban szereztük be, az tehát anyagok, termények, munkabérek és a hadbavonultak megtakarított fizetéseinek formájában visszakerült közénk, táplálta a kereskedelmi és ipari forgalmat, sőt igen sok téren föllendülést okozott.

Az első hadikölcsön kibocsátása óta a terményeket, élő állatokat és más produktumokat olyan magas áron sikerült eladni, mint máskor soha s e révén bő haszna volt ugy a termelőknek, mint az ezen cikkek közvetítőinek. A rendkívüli jó keresetekre mutat a pénzűzés, a mely majd mindenütt tapasztalható.

Mindenütt tehát, a hol van miből: adni kell a hadikölcsönre. Sőt az is, a ki azt hitte, vagy azt hihette, hogy az első hadikölcsönrel kimerítette a maga anyagi erejét, vessen számot önmagával s ha csak legkisebb módja van rá, vegye ki a részét a második hadikölcsönből. Követésre méltók azok a példák is, a mikor olyanok, a kik már a második hadikölcsönből is jegyeztek, az olasz háború hatása alatt megtoldják ezt a jegyzést. Nagyobb veszedelem, nehezebb feladat mindig nagyobb erőt és több áldozatkészséget jelent.

Es erre módot nyújt a kormány a hadikölcsön aláírási határidejének meghosszabbításával. Es ezzel az intézkedéssel egy időben hangzik el Tisza István gróf intése, amely a második hadikölcsön-jegyzés rendkívüli fontosságát tárja elénk komoly, valamennyiünk lelkébe ható szavakkal.

Ez az intézés nem maradhat, nem is marad hatás nélkül. Azok közé, akik az új köteleességnek eleget tesznek, beáll Tisza István gróf szavainak hatása alatt az Aradi Közlöny is, amely az első hadikölcsönnél egész alaptőkéjét, ötvenezer koronát a hadikötvényekbe fektette be és a mai napon a második hadikölcsönből huszezer koronát jegyeztet az Aradi Első Takarékpénztárnál.

Jusson eszébe mindenkinek, akit illet: ha most, az újabb hadikölcsönnél nem adja meg, ami tőle telik, kisebb értéke van az első alkalommal tanúsított áldozatkészségének. A katona, ha győz is, addig vissza nem fordulhat, amíg ellenség van előtte és amíg fegyvere és ép keze-lába van; a polgárnak, ha egyszer adott a hazának, addig mindig adnia kell, amíg a háboru tart és amíg anyagi ereje van hozzá. Junius 7-ig még tíz nap van a hadikölcsön-jegyzésre. Ne legyen a tíz nap multán ebben a városban vállalat, egyesület, ne legyen magánember, aki el nem mondhatja önértéssel és nyugodt lelkiismerettel, hogy úgy az első, mint a második hadikölcsönre erőmon túl is jegyeztem. Számon fogjuk tartani, hogy kik azok a vállalatok, egyesületek, magánemberek, akik a hazának segítségére siettek.

Ujabb százezrek a második hadikölcsönre.

(A meghosszabbított jegyzési határidő. — Az olasz háboru hatása a jegyzésre.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 28.

Örömmel látjuk, hogy a pénzügyminiszter honorálta azt a mindenfelől jelentkező kívánságot, hogy a második hadikölcsön aláírási terminusa meghosszabbítottassék. Örömmel vesszük értesülést a pénzügyminiszter idevonatkozó elhatározásáról, mert kétségtelennek tartjuk, hogy azok a hatalmas érzések, amelyeket az olasz perfidia váltott ki népünkben, rendkívüli betolyással lesznek a jegyzésekre is és azokat is jegyzésre fogják bírni, akik ezt bármely okból eddig még elmulasztották és jegyzéseik fokozására bírják azokat, akik ugyan jegyeztek már, de most még többet akarnak kölcsönözni az államnak. Többet, mert tudják, hogy az eddiginél még sokkal többre lesz szüksége most az államnak.

„Sok ellenség — sok becsület!” ez a régi közmondás ugyan bevált most nálunk: bőven vagyunk az ellenségnek, de még inkább becsületnek, amelynek érzése elementárisan nyilatkozik meg minden téren, az áldozatok minden nemével.

A hadikölcsön eddigi aláírása is nagy-szerű eredményeket mutat, de azért a legutóbbi napok eseményei is mindenképpen indokoltá tessék az aláírási idő meghosszabbítását junius 7-ig. De van az aláírási idő meghosszabbításának több más oka is — különösen az, hogy a kisebb kölcsönös részéről történő jegyzések lebonyolítása a pénzügyintézetek megcsúszott létszáma személyzetével nagy nehézségekbe ütközött.

Tisza István szózata, az ország vezéreinek felhívása nem marad visszhang nélkül. A magyar publikum, amelynek áldozatkészsége mindig legendás volt, most sem marad érzéketlen, nem méltatlan önmagához. Mindenki, szegény és gazdag egyformán belátta, hogy bünt követ el az ország, az állam léte, első sorban önmaga ellen, ha minden felesleges, sőt minden nélkülözhető fillérért most nem ajánlja fel, hogy dicso harcunkat csak akkor küzdhetjük diadalmasan végig, ha az otthonmaradt polgárok is megteszik köteleességüket a rendelkezésére bocsájtják a vezetőknek azt az összeget, amelyre szükség van. A hadikölcsönjegyzések terminusát a pénzügyi kormány két héttel meghosszabbította a azok, akik eddig még nem határozták el magukat, most sietnek hazatias kötelezettségüknek eleget tenni. Az aradi pénzügyintézetknél most is serényen folynak a jegyzések a az eredmény napról-napra szebb.

Az Aradi Első Takarékpénztárnál ma a következő jegyzések történtek:

Winkler Testvérek	50,000 K
Wilhelm Ignác	20,000 K
Heim Emil	20,000 K
Kisebb tételekben	11,500 K
Leszámitoló és Jelzálogbank r.-t. Nagyvárad	7,300 K
A mai napi jegyzések összege	108,800 K

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál két nap alatt újabb 103,000 koronát jegyeztek.

Az Aradmegyei Takarékpénztárnál egy tételben harmincezer, nagybánhegyesi Montag Sándor pedig ötvenezer koronát jegyzett.

Ugyanígy arányokban szerepelnek a többi pénzügyintézetek is. A jó példával az aradi pénzügyintézetek járnak elől. Míg a nagy fővárosi pénzügyintézetek egy része az alkalommal csak felét jegyezte annak, amit az első hadikölcsön-nél jegyzett, a csak az olasz háboru hatása alatt emelte azt fel, addig az aradi pénzügyintézetek mindjárt majdnem kétszer annyit jegyeztek, mint az első alkalommal. Itt említjük fel, hogy Hermann Christian bécsi gyáros, akinek Monyorón kiterjedt földbirtoka van, az osztrák hadikölcsönre kétszáz ezer koronát, a magyar kölcsönre ugyancsak kétszáz ezer koronát jegyzett, Herzel Bernát igazgató (Budapest) pedig 50.000 koronát jegyzett.

Aradmegyében is folynak szép sikerrel a jegyzések. Az Aradmácsai Hitel- és Pénzügyintézetnél az I. hadikölcsön 38.000 koronás jegyzésével szemben a mai napig intézetünkben a következő II. hadikölcsön jegyzések történtek: Gróf Károlyi Gyuláné Károlyi Melinda grófnő 30000 korona, Csélikó Árpádné Török Mária 6000 korona, Fackelmann Jánosné Zielbauer Rozália 4000 korona, Babrián Sándor 2400 korona, Jenner Józsefné 1000 korona, Mataska Istvánné 1000 korona, Fuchs Jakab 1000 korona, Pinci Mihályné 1000 korona, Brenner György 2000 korona, Kulán Frigyes 1000 korona, Ziermer Ferenc 1000 korona, Brenner Károlyné 1200 korona, Szellner Antalné 200 korona, Roska Márk 50 korona, Taskár Mihály 1000 korona, Kaszner Józsefné 1100 korona, Jászai Ignác 1000 korona, Káisch Mihály 1300 korona, Braun Mihályné 1000 korona, Hanc István és neje Kodrean Katica 1000 korona, Gules Zsófia 400 korona, Faust Róza 1000 korona, Nagy Zeuzsánna 500 korona, Moldován János 100 korona, Ranta János 1100 korona. Összesen: 61850 korona, mely összeghez még 24000 korona előjegyzett összeg járul, amit a meghosszabbított jegyzési határidő alatt lejegyeznek.

Romániában a háboru ellen tüntetnek.

(Népgyűlések az izgatók ellen. — Hangulatváltozás az orosz barátoknál.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Bukarest, május 28.

A román közhangulat most meggyát az azon a változáson, amely az entente szimpátiát a jobbik belátással fogja felváltani. Ez a hangulat árad immár ki a russzofil sajtó hasábjairól is, sőt az eddig ententebarát Univer-sul, amely Románia legolvasottabb lapja, nyilván a szemébe vágja Oroszországnak, hogy Romániának nincs szüksége rá.

Vasárnap Projesien és Bukarestben zajos tüntetések voltak a kormány mellett és a háboru ellen.

Pio, est város szociáldemokratái és munkásai vasárnap nagy béke gyűlést tartottak.

Az első felszólaló Marinescu szerint csakis azok kívánják a háborut, akik önző és személyes áron hatalomra akarnak jutni. Nekünk, — mondotta a szónok — ebben a kiáltásban kell kitörnünk: — „Le a háborúval!”

Calin dr. a következőket mondotta:

— Nagy veszedelem előtt állunk, amelyet minden erőnkkel le kell küzdenünk. Az ország legnagyobb ellensége az orosz, épen azért tel kell ellene lépünk és a semlegességet követelnünk.

Christescu a többek között ezeket mondotta: A munkás osztályok nem akarnak háborut. Munkát és kenyeret kérnek. A háboru a munkás osztályokra csakis kimondhatatlan nyomort és rémítő inséget hoz, hasznára csak azoknak lesz, akik drága bőrüket biztonságba helyezik.

Petrescu ügyvéd azon véleményének adott kifejezést, hogy a földmivelők sem akarják a háborut.

Dr. Arbore kisasszony azon rémítő faldalmakról beszélt, amelyeket az asszonyoknak, illetve a nőknek kell elszenvadniuk a háboru miatt.

A következő szónok, Albu, Szerbia tragikus sorsáról szól, amelyet a háboru egy oriai kórnázzá és egy véghetetlen temetővé változtatott át.

Az utolsó felszólaló, Costin ezeket mondotta: Az uralkodó osztályokat meg kell arról győznünk, hogy Románia munkás osztályai nem akarják a háborut. Oroszország csakis azért kezdett háborut, hogy a Balkán népeit az igája alá hajtssa. A háboru a Balkánon 25.000 gyermeket tett árvává és rémítő nyomort idézett elő.

A gyűlés után a néptömeg a szabadság szobor elé vonult, ahol hatalmas tüntetést rendezett a béke mellett.

Bukarestben a Calea-Mosilorban, a bukaresti iparosok klubjában, tegnap rendkívül népes összejövetel volt, amelynek összes szónokai az ország összes részének képviselői a legnagyobb nyomatékkal fordultak a háborus izgatók ellen.

A népgyűlés befejeztével a résztvevők a háboru ellen tüntető vonultak az Amiticia termébe, ahol a cipész iparosok tartották kongresszusukat.

Itt Take Georgescu és Gh. Dinescu beszélt a háboru ellen és azok mellett, akik a fegyveres semlegességért küzdenek.

Georgescu J. ezeket mondotta:

— A háborura izgatók menjenek a népközé és nézzék meg azt a nyomort, amelyben él. Akkor be fogják látni azt, hogy a nehéz

munkát végző nép nem kívánja a háborút és csak a béke kell neki. Azoknak a kiáltására, akik azt hirdetik: Le Ferdinánd királlyal! Le Bratiann kormányral! — azzal kell felelnünk, hogy szívünk mélyéből kiáltuk: Éljen az uralkodó! Éljen Ferdinánd király! Éljen a bölcs Bratiann kormány! Az igazokat meg kell győznünk arról, hogy a nép a békét, csakis a békét akarja.

— Éljen a kormány! Le a háborúval! — kiáltások mellett vonult azután a tömeg végig az utcákon.

Háboru mellett már csak egy ember igaz:

Mille Constantin, aki a „Dimineata” és az „Adeverul” című lapjában „Fölvilágosításul” címen cikket tett közzé, amelyben bejelenti, hogy az „Actiunea Nationala”-ból kilép. Ezen elhatározását azzal indokolja, hogy az „Actiunea Nationala” semmit sem tett arra nézve, hogy „a kormány bűneit és vétkeit megakadályozza”, most sincs abban a helyzetben, hogy az eseményeket siettessé a kormányt kényszerítse kötelességének teljesítésére.

Ezrével pusztulnak az entente katonái a Dardanelláknál.

(Olasz csapatok szállítása az ostromhoz. — Német tengeralttjárók munkája.)

Távíráti tudósítás.

Konstantinápoly, május 28.

Genf. A Daily News az angolok veszteségét a legutóbbi napokban Gallipolinál 2200 emberre, az entent Dardanelláknál partraszállott seregét hatvanezer emberre becsüli. A Reuter-ügynökség jelentése szerint az entente seregek vesztesége az első három nap alatt 8—9000 ember.

Német buvárhajók bázisa a Dardanellákban.

Athén. Görög részről megállapítják, hogy buvárhajóinknak a Dardanellákon belül biztos bázisuk van és úgy vélik, hogy tengeralttjáróink akciójának sikerülni fog meghódítani az entente szárazföldi támadását. Ezt a hírt entent részről nagy riadalommal fogadták.

A Majestic pusztulása.

Rotterdam. Az angol admirális hivatalosan jelenti a Majestic elsüllyesztését. Atheni távirat szerint a Majesticot német tengeralttjáró süllyesztette el.

Olasz csapatszállítás Rhodosra.

Berlin. Luganóba hír jött Kairóból, amely szerint Rhodos szigetén nagy olasz csapatok szálltak partra.

Angol flotta-akció az Északi tengeren.

Kopenhága. Egy angol gőzös kapitánya, aki hajójával Siavangerbe érkezett, hírül hozta, hogy az Északi tengeren egy angol flottával találkozott, amely legalább száz egységből állott. Egy másik hajóskapitány azt jelentette, hogy az Északi tengeren egy óriási angol hajóhadat látott déli irányban elhaladni.

A gibraltári kérdés.

Madrid. A Gibraltár kérdés legutóbbi időben heves agitáció tárgya a spanyol lapokban. Vezető körök meggyőződése szerint ez a kérdés nem sokáig lehet függőben és Spanyolország nemzeti aspirációi szerint oldandó meg.

Nehéz ágyukkal lövik tüzérségünk Przemyslt.

(Nem csökkent galíciai offenzívánk ereje. — Hiába való orosz támadások Pruthnál.)

— Távíráti tudósítás. —

Budapest—Bécs—Berlin, május 28.

Megkezdődött a tüzérségi támadás Przemysl ellen.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Przemyslt huszonhatodika óta nehéz ágyukkal lövöldözzük, ezzel a szövetségesek megkezdtek a tüzérségi támadást, a gyűrű egyre szorosabb lesz. Kelet felől még nincsen teljesen elzárva a város, Lemberg felé olykor közlekednek vonatok tüzünkben. Az oroszok a várat csupán a presztizs kedvéért nem üritik ki, inkább feláldozzák helyőrségüket.

Az olasz háboru nem vont el erőket Galiciából.

Rotterdam. A Nieuwe Rotterdamische Courant katonai szakírója az északi hadihelyzetet ilyennek festi: A Piicától egészen Románia határáig meg mindig tart a nagy harc. A Wiszioka vonalon az oroszok csak két napig tudták tartani magukat, a harmadik napon a német és osztrák-magyar csapatok viaszorították itt is az ellenséget. A San-vonal láthatóan kedvező hadállást nyújtott az oroszoknak, de meg idevont jelentékeny erősítéseikkel sem tudták tartóztatni a német és osztrák-magyar csapatokat, amelyek itt is folytatták sikeres offenzívájukat. Ebből arra kell következtetni, hogy a szövetségesek az olasz hadüzenet ellenére sem csökkentették galíciai haderejüket és teljes erővel küzdenek a döntéser. Przemysl ostroma egyre hevesebb és habár Przemysl birtoka nem döntő jelentőségű, elfoglalásának mégis nagy hatása lesz, mert a vár területén nagyobb orosz erők allanak.

A przemysli-lemburgi vasut veszélyeztetése.

Eperjesről jelenti a Berliner Tageblatt tudósítója: Az oroszokat erősítéseik dacára lépésről-lépésre viaszorítják a szövetségesek. Az oroszok vesztesége a Stryj és Suciál völgyében különösen nagyok. Przemysltől keletre csapataink már a Lemberg-gei összekötő ketős vágányu vasutvonalat veszélyeztetik.

Orosz jelentés a galíciai harcokról.

Kopenhága. A 24-iki orosz hivatalos jelentés a következő: A Sanok vidéken az ellenség továbbra is tartja erősen kiépített állásait. Tekintélyes ellenséges erőket, amelyek Rossienénél a Dubissa balpartjára keltek át, ismét a tulsó partra vetettük vissza. A Narewnél a Pessa völgyében egy ellenséges támadási kísérletet elnyomtunk. A Visztula balpartján az ellenség heves ágyutüzetést folytat. Az ellenség ott az utóbbi napokban hasztalan kísérlete meg előőrseinket elűzni, amelyek a Rawka balpartján tartják magukat. A Piicától délre Klimontow környékén az ellenség offenzívát kísérelt megkezdeni, május 22-én azonban energikus éjjeli

ellentámadással visszavetettük. Eközben ezer foglyot ejtettünk és négy gépfegyvert zsákmányoltunk. Galiciában az ellenség általában defenzívában ment át (?) Aktiv operációi általában csak ellentámadás jellegűek. A Visztula és Przemysl közt kis előhaladást tettünk az alsó San balpartján. Rudnik környékén négy ellenséges ellentámadást visszautasítottunk. Sienia-wától északra kiűztük az ellenséget Bobra faluból. A makowisko-wiellini fronton május 22-én éjszaka egy német ellentámadást eredményesen viaszautasítottunk. Przemysl és a nagy Dnyeszter mocsár közt 21-én az ellenség folytatta eredménytelen kísérleteit, hogy frontunkat Hussakow és Krukienice falvak közt áttörje. (Hussakowot azóta elfoglaltuk!) Május 22-én csapataink a Dnyeszter közelében magukhoz ragadták az offenzívát (?) Viaszorítottuk az ellenséget, kilencszáz foglyot ejtettünk és négy géppuskát zsákmányoltunk. A Dnyeszter jobb partján Slonkr környékén 21-én heves harcok folytak. Az ellenség ismételen egész arkainkig jutott, de tüzeléssel és ellentámadásokkal mindannyiszor viaszauttunk. Itt 17 tisztet és 640 főnyi légénységet ejtettünk foglyul s gépfegyvereket zsákmányoltunk. Dolmától Kolomeáig tüzérségi harc.

Orosz kudarc Csernovicnál.

Bukarest. Az Universul szerint kilátásunk Csernovic megtartására egyre nőnek, az oroszok visszafoglalási kísérletei nagy kudarcra végződtek. Az éjszaka folyamán nagy erővel át akartak kelni a fronton, de viaszavertek. Számos orosz csapatot Bukovinából a galíciai határra vezényeltek, ahol helyzetük kritikus.

Aggódik az entente az oroszokért.

Berlin. A Vossische Zeitungnak jelenti Genfből: Poincaré elnöklésével miniszteri tanácsot tartottak Párisban, ahol megbeszéltek a diplomáciai helyzetet és aggodalmasan tárgyalták az oroszok kedvezőtlen helyzetét, különösen Galiciában, amit a francia lapok már csak nem is próbálnak szépitni. Ugyancsak megbeszélés tárgya volt az olaszoknak a harctéren való foglalkoztatása, amiről a sajtó hallgat.

A nyári idény küszöbén

eikötözes, lakasváltoztatás esetén, tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy új lakcímüket, a lap pontos szétküldése szempontjából — legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatalunk idejekorán közöljék.

Lerombolták a Lidón az Excelsior szállodát.

— Stratégiai okból elpusztított luxus-
épület.)

Távirati tudósítás.

Bécs, május 29.

A bécsi lapoknak jelentik: Az olasz hadvezetőség stratégiai okokból leromboltatta a Lidón a világ-hírű Excelsior szállodát.

Ennek a kurtá táviratnak jelentőségét csak azok érzik át teljesen, akik a Lidón jártak az utóbbi években és legalább is megcsodálták a velencei tengeri fürdő büszkeségét a legmodernebb óriási szállodát. Az Excelsior néhány év előtt épült föl óriási tökével. A részvénytársaság, amely a grandiózus szálloda létesítésére alakult, azt a megbízást adta a tervezőknek, hogy olyan szálló palotát kell emelniük, amely legelső legyen a világon. Gombamódra nőtt ki a Lidó legszélén a nyílt Adriára néző oldalán az Excelsior hatalmas palotája, amely rengeteg tömbjével, a reáboruló óriási kupolával fölébe tornyosodott az egész Lidónak és olyan jellemző épülete volt a fürdőhelynek, mint a Márk templom vagy a campanile Velencének.

Az Excelsior megnyitása Európára szóló ünnepek között történt. A megnyitás előtt óriási hirdetések tudatták minden európai főváros valamennyi újságjában és hirdetési oszlopáról, hogy a „Grand Hotel Excelsior, Venezia—Lido” főúria kapuit azok számára, akik elég gazdagok megfizetni a fényűző pompa és pazar kényelem horribilis árait. A megnyitási ünnep valóságos nemzetközi sajtó-kongresszus volt: az Excelsior igazgatói angol, amerikai, német, francia, orosz, svéd, magyar, spanyol, svájci újságírókat kalauzoltak végig a szálloda ragyogó helyiségein. Természetesen oldalas cikkek számoltak be Európa minden fürdőzni vágyó emberének arról, hogy a kényelem, pompa és tökéletesség milyen tündérvára a lidói Excelsior.

Az új szálloda csakhamar valóságos nevezetessége lett a Lidónak. Árait természetesen csak a dúsgazdagok, amerikai milliárdosok fizethették meg: ötven-hatvan líránál olcsóbb árban szoba és penzio nem akadt az Excelsiorban. Akik ilyen összegeket nem számhattak a fürdőzésre, legalább azt tették meg, hogy alaposan, töviről-hegyire megbámulják a luxus szálloda oszlopait. Az Excelsior az Adria partján fesőhelyen állt. Előtte terült el a külön létesített fürdőtelep: kizárólag az Excelsior vendégei számára. A márványos bejáraton belül óriási, báteremmel felérő uall tárult a látogató elé. Az Excelsior halljában a Lidó legelőkelőbb, vagy legalább is leggazdagabb társasága volt együtt. A pénzfejedelmek — Európából épügy mint Amerikából — az Excelsior vendégei voltak a Lidón. A szállóvendégek szórakoztatására az Excelsiorban azaztete berendezés készült. Az amerikai és angol vendégek kedv. r. és izlöss szerint skating ring (kerékes korcsolya pályá) tüköralma aszfaltu osarnoka nyílt a földszinten; állandó és kizárólag a szálló lakóinak nyitott mozi vásznán peregtek le a legjobb termékek a filmművészetnek, hangversenyek szórakoztatták az elkényeztetett vendégeket. Mindentféle közlekedési eszköz (csak épen hogy buvárhajó és repülőgép nem) állt az Excelsior boldog lakóinak rendelkezésére.

A luxuriózus épület az első, amelyet az olasz háború a hadjárat viharainak erősen ki-

tett Velencéből elsöpör. Nem mi pusztítjuk el, maga az olasz hadvezetőség ítélte halálra a osoda-szállodát. A kupolás óriás palota annyira exponált helyen van, hogy egyrészt jó tájékozást, célpontot ad a messziről mutakozó hadihajóknak, másrészt — és valószínűleg ez halálraítélésének igazi oka — elfogja a szabad kilövésre nyílt láthatárt a velencei erődök ágyai elől. És háboruban a stratégiai érdekek elől meg kell hátrálni még egy huszmillió szálodának is. Przemysl körül csak falvakat borotváltak le az erődök ágyutüzének útjából. Antwerpenben egész nyaradnegyed esett áldozatul a belga hadvezetőség védelmi rendszerének és most Venezia, a tengerek királynője kénytelen legiriassebb ékkövé a ragyogó Excelsiort eltöröltetni, a Lidó talajával egyenlővé rontatni, hogy fürdővárosból stratégiaiilag készen álló ponttá lehessen.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Háborus fehér kabaret. Vágó Géza a fővárosban is elismert kiváló színművész, előkelő és jövedelű társulatával két napon át, a hó 29-én szombaton és vasárnap háborus fehér kabaret rendez a Központi színházban. Vágó Géza aktuális műsorán szerepelnek: „A 33-asok”, „Supervizit”, „D'Annunzio üzlete című kitaláló számok. A társulat tagjai sorában van Gabanyi László, a budapesti Nemzeti Színház művésze, Hollós Terus és Hollós Rózsi a Medgyaszay kabaré kedvelt tagjai, továbbá Kósa Manci és Vajda Ilonka kabaret énekesnője. A Vágó-féle fehér kabaret igazán megérdemli az aradi közönség támogatását.

* De Profundis. (Az Uránia újdoncsága.) A berlini Kammerspiele művésze levegőjének szellője járta át tegnap a színház nézőterét, mikor a modern moziirodalom nagy alakítását: az eszmék megerősítését mutatta be a színház. Súlyos problémák kerültek itt színpadra, anélkül, hogy azt bárki észrevette volna. S éppen ez a film tökéletessége: észrevétlenül tanítani, nemeseíteni. Rég láttunk filmet, melybe annyira beletudtunk volna mélyedni, melybe annyi nemes és szép érzést váltott: volna ki mindenkiből, mint ez a dráma. „Az apák bűnéért nem felelősek a fiúk” ezt a tételt bizonyítja a kép, melynek tárgya messze van ugyan a mindennapi életől, de azért mégis közel hozza hozzánk a szeretetnek megkapó dícsősége. Hosszu két órán keresztül tart fogva az a probléma és nincs egy perc sem, melyben a néző ne találja új, érdekes momentumokat.

* A repülő lovas. (Psilander az Apollóban.) A mozi fénykorának szép emlékeit varázsolja vissza az Apolló-színház a feledhetetlen Nordisk drámákkal. Ki ne emlékezne vissza a „Repülő lovas”-ra? A darab izzó levegője, idégfeszítő ozelekménye annak idején nagy port vert fel a mozihajó közönség körében. A közönség valóságos harcot indított a jegyzárak, olyan óriási volt az érdeklődés. Azóta évek teltek el, de a közönség emlékeiben még ott é mindíg ez a grandiózus Nordisk-kép. Az Apolló-színház műsora üzte a Repülő lovas repizét. Szombaton és vasárnap így ismét alkalma lesz gyönyörködni a közönségnek abban a fenséges szép és felette izgató artista drámában. Psilander egyik legjobb a legnagyobb szerepét játssza a címszerepben. Az érdekesítő artistamutatóványok egész sorát látjuk a képen. A repizet kívül változatosan összeállított rövidebb letekzetű képek egészítik ki az Apolló-színház szombati műsorát. 3

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.
(Táviróda, cenzurázva.)

Rotterdam. Lord Beresford a francia-angol frontról hazatérve kijelentette egy párisi újságíró előtt, hogy a mostani háboruban az ágyuknak van döntő szerepük. A franciáknak és angoloknak minden ezer ágyu helyett ötezer kellene.

Rotterdam. Londonból jelentik: a sruthendi Zeppelin-támadás több házat felgyújtott, két asszony meghalt, sokan megsebesültek.

Amsterdam. Az angolai német ellenes kiadásoknál 365 sebesülés történt, 732 üzletet megtámadtak, 2350 egyént letartóztattak. Ezek között 1000 német volt.

Szofia. Prubeckoj herceg nisi orosz követ ma külön megbízatással Szófiába érkezett.

Berlin. Bethmann-Hollweg kancellár a birodalmi gyűlés ma délután tartott ülésén nagyszabású beszédet mondott, amelyben az olasz konfliktus okaira mutatott rá.

— Senki sem fenyegette Olaszországot — jelentette ki a kancellár. — Anélkül, hogy egyetlen csepp vérnek kellett volna folynia: Olaszország olyan engedményeket kaphatott, a melyekről februárban még nem is álmodott. Az engedmények keresztülvitelét Németország garantálta, tehát nem volt helye semmi kételkedésnek. Tudjuk azt is, hogy az olasz nép zöme, a parlament többsége haltani sem akart háborúról. Még május elsején a szenátus és a kamara többsége nyíltan a háboru ellen volt. De a józan észnek el kellett nemulnia Olaszországban az utca parancsa előtt. Nem titok, hogy az utca hangulatát az olasz kabinet támogatja és irányította és az entente pénzeite. Annyira ment ez, hogy a Salandra-kabinet visszalépése után senki se mert új kormányalakításra vállalkozni. A háborus mámorban elnémultak a becsületes olasz politikusok.

— Remélhetőleg — folytatta tovább Bethmann-Hollweg — a hadiesemények gyorsan kijózanítják az olasz népet mámorából. Mi kiálljuk ezt a vihart is és szövetségesünkkel erősen összeforrvá az új ellenséget is meg fogjuk szégyeníteni. Minél vadabb vihar tombol, annál erősebben védjük hazánkat. A megrendíthetetlen bátorságért, határtalan áldozatkésztségért, amely az egész német népet eltölti, a császár forró köszönetét tolmácsolom.

Az ülést a kancellár tüntető lelkesedéssel fogadott szavai után holnapra napolták el. Holnap az ülésen azt a javaslatot teszik, hogy a birodalmi gyűlés augusztus tizedikéig napolja el üléseit.

Budapest. Pittner Lajos ezredes a székesfehérvári 69. gyalogezred (a Hindenburg-ezred) parancsnoka az északi harctéren súlyosan megsebesült. A megsebesült ezredes állapota aggasztó. A Hindenburg bakák a mostani háboruban már elvesztették egy ezredesüket, és Pittner ezredes is megsebesülve hosszabb pihenő után tért vissza felgyógyultan az ezred parancsnoki tisztébe.

Előre, villamossággal telített orosz drótakadályokon át.

(A galíciai offenzíva harcosai a nagy áttörésről. — A tarnowi siker. — Pontonhidverés a Dunajecen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 28.

Az északi harctéren küzdő csapatoknál levő katonáktól most kezdenek haza érkezni az orosz harcveronai áttörésére vezető csodálatos harcok leírásai. Az óriási arcvonalon történt küzdelemnek természetesen különböző részletei azok, amelyek a hazajutott híradásokból előtűnnek, de valamennyi résztvevője a tarnow-gorlicei — így olvasható ki a harctér lázától szaggatott leveleiből — át van hatva annak a tudatától, hogy északi hadjáratunk legnagyobb eseményében, legdicsőségesebb haditényében vett részt.

Tarnownál a negyvenkettős tüze alatt.

Jakabffy Béla földbirtokos így írja le a nagy áttörés egyik magrészét a Tarnow bevételére vezető harcokat, amelyben egyik ezékely ezredben küzdve vett részt:

— Május 1-étől 5-éig tartottak a Tarnow bevételét megelőző harcok. Még 22 kilométernyire voltunk Tarnowtól s rettenetes nehézségeket kellett leküzdenünk, hogy a fontos pozíció birtokába jussunk. Mint ismeretes, az áttörésnél óriási szerepet játszott kitűnő ágyunk. Huszonnégyes, harminc és feles ágyuk mellett volt egy negyvenkettős is, amely a pokol minden rémségét zúdította az ellenségre. Amíg az a tűzépárba tartott, a mi ezredünk két tűz között foglalt állást. Egyrészt az irtózatosságnak ellen való védekezésésképpen, másrészt azért, mert a mi gránátjaink szilánkjai ezerötszáz méterre visszacsapódtak, a gyalogság jól elkészített fedezékeibe bujt s itt várta be azt az időt, a míg a tűzárás elő nem készítette a talajt a roham megindítására.

— Tarnowig négy magaslatot kellett elfoglalnunk s közülük a legnehezebb feladatot a 419. számú magaslat megszállása róta ránk. Az oroszok itt hat méter mélységre voltak elásva és négy rajvonban tartották megszállva a magaslatot. Hónapokig tartott, amíg az oroszok itt várszerűen erősítették meg magukat s abban a hitben éltek, hogy erős állásaik megvívhatatlannak.

Annyi bizonyos, hogy itt valóban csodát művelt tűzérősségünk. Mintha a 419 méter magasságú dombot lemetszették volna nehéz ágyunk, mikor elfoglaltuk a magaslatot, már csak 370 méter magasságú volt. Ágyulövegeink teljesen szétrombolták az orosz fedezékeket. A légnyomás hihetetlennek látszó csodákat művelt. Az egyik fedezék táján egy orosz katonát találtunk, holtteste háromszorosan begörbülve tonta át a fát, akárcsak tára kuszó kigyó lett volna. Levágott kezek és lábak hevertek mindenfelé, emitt borzalmas gomolyokban emberi testek: úgy összenyomták őket az ágyuk légnyomása, hogy itt az emberi testek összeolvadtak, véres hústömegekké deformálódtak.

— Annál nagyobb hordereje volt a győzelemnek, mert itt az oroszok valóban mesteri módon készítették el védőműveiket. Külön villamos gépházuk volt, amely csak arra szolgált, hogy a dróthálókat villamossággal töltsen meg s ezáltal megközelíthetlenné vált a mi részünkre. Tűzérősségünk azonban szétrombolta a gépházat s most már azonnal ve-

szedelem nélkül pusztíthattuk el a drótakadályokat, hogy a villamos áram halálos erejétől féltünk kellett volna.

— Amíg az oroszok a támadás első idejében a legkétségbeesett elszántsággal védekeztek, annál pánikszerűbbé vált menekülésük akkor, mikor már 8-9 kilométernyire megközelítettük Tarnowot. Felejthetetlen impressziókat szereztem ezekben a napokban s valószínűleg azok az oroszok sem könnyen felejtik el a Tarnow elleni offenzívát, akik túlélték ezeket a napokat.

Atkelés a Dunajecen.

A nagy harcok másik résztvevője a következőképpen számol be tapasztalatairól hazaküldött levelében:

— A napokban nagy győzelmet arattunk a németek segítségével az orosz hadsereg ellen. Ujságokban még nem olvastam győzelemünk nagyságát és hatását az otthoni lakókra nézve, de mégis el tudom képzelni magamnak azt a nagy fellélegzést, ami az embereken erőt vett akkor, amikor az első átgúldozó győzelmi hírt megkapták. Gondolom, hogy újjong ismét a nép, mert közelebb érzi magát egy nagy lépéssel az örök békéhez. Képzelem, hogy ki volt világítva és fel volt lobogóva a város, mikor a szél, az örök galíciai szél hazafelé vitte a győzelemünket.

A dunajeci offenzívát mi hidászok kezdtük meg. A mi vállunkon nyugodott a felelősség nagy terhe. Mert ha a mi dolgunk sikerült, biztos volt a muszkák futása. Mint már reméltem otthon olvasható, hogy óriási és nem várt sikert arattunk. A pontonokkal való ügyes és merész áthajózásunk május első vasárnapjának, első perceiben a legfelső elismerést vívta ki.

De mielőtt a harc leírásához fognék, nem mulaszthatom el a Dunajec folyót és parvidékét rövidesen leírni. Maga a folyó úgy százszázhusz méter szélességű, két-három méter mélységű, sebes és igen szeszélyes. A Kárpátokból eredően, tavasszal a hóolvadáskor azonban rendes szélességét megőrzésére, mélységét pedig megháromszorozza. A szélességét tovább azután nem növelheti, mert két magas dombláncolat, töltések akadályozzák abban. Az idén is eljött ez a nagy vízállás április közepe táján. Hirtelen, meglepetés szerűen öntötte el a folyó árterületét, ahol úgy mi nekünk, mint az oroszok előretolt állásai voltak a tábori őrsök számára, persze ez mind elsodródott.

Különösen szép látványt és gyönyörűséget adott nekünk az Otfinownál levő orosz hid uszása a megáradt Dunajecen. Az oroszok e hidnál a mi partunkon voltak beásva, de nehéz tűzérősségünk és a víz visszaszorította őket a túlsó partra. Egy pár nap lefolyása után a víz visszahátrált rendes medrébe és nőni engedte az árterületet betöltő fűzfabokrokat. Itt említem meg, hogy ezeknek a sűrű virágzó, két méter magasságú bokroknak köszönhetjük szép sikereinket a dunajeci harcokban.

Ez a folyó már több mint négy hónapja képezte a határt a mi és az oroszok állásai között. A két lövészárk, a folyót kísérő és egymástól nyolcszáz-ezer lépésre levő töltésbe volt beásva.

A mi oldalunk nagyon meg volt erősítve minden elképzelhető és felhasználható eszközökkel és anyagokkal. Közvetlen a folyó partján levő tábori őrsöket, melyek kizárták a meglepetést részünkre az oroszoktól, lövészárkokkal mi kötöttük össze, megakadályozva ezáltal az őrség hátráttámadását, megkerülését, ami a bokros teret tekintve előjöhethet. Ezek az őrsöktől árkok erősítés szempontjából sövényfállal voltak ellátva, ami a vízáradás miatt tekintve az iszapos talajt, feltétlenül szükséges volt. A töltésekben levő főállásaink, amelyek előtt háromszoros drótsövény és faakadályok voltak, a külső állásunkkal futóárkok útján érintkeztek.

Mi hidászok, akik ezeket a munkákat csináltuk, tudatában voltunk az itteni állásaink tökéletességében és áttörhetetlenségében s ezért nyugodt lélekkel vártuk a jobb időt, hogy az oroszokat kiűzzük erről a helyről és felszabadítsuk Galiciának legtermékenyebb részét. Április utolsó napjaiban már éreztük az új támadásunk szellőjét. Hírek jöttek hozzánk a német testvér nagy felvonulásáról Tarnow felé. A támadás tehát nem késhehet soká. Április 24 én csütörtökön aztán a Dunajec torkolatától Otfinowval átellenben lévő faluba vonultunk, ide érkeztek meg még asnap a pontonok a hid anyaggal együtt. Ezeket fedett helyre, többnyire istállóba raktuk be, hogy nappal az orosz repülőgépek elől fedettek legyenek. Másnap a kijelölt terv szerint a töltést átvágtuk, de felül a földet befedett deszkákat raktunk, folytatásként aztán ettől egészen a folyó partjáig húzó sűrű és két méter magasságú fűzfafaligóba vágtunk négy méter széles utat. Szó nélkül és leutólag kis zajjal végeztük el ezt a munkát, amely, mint sejteni lehet, nem szolgált mára, minthogy a pontonokat rajta keresztül a Dunajec partjára tudjuk hordani. Ez az ut azonban úgy volt kivágva, hogy az orosz oldal felé eső részen még elég sűrűségű bokor volt f. dezekai számunkra.

Péntek reggel ragyogó holdsütés mellett hordtuk ki az 52 darab pontont a partra, kettőt-kettőt összekapcsolva, melyekbe így 20-20 gyalogos szállvaatott be a hét hidász mellé, akik az evzés munkáját végezték.

A pontonoknak a szállítása nagy óvatosságot és odaadást követelt tőlünk. A vállunkon vittük a pontonokat. Egy-egy ponton súlya, mivel vaslemezből van, igen nagy és mintegy öt mázsá. Mindenesetre a zajt nem lehetett elkerülni, mert a vállról való letételnél tompa dübörgést ad a vaslemez a ponton. De hogy ezt az oroszok meg ne hallhassák, arról a parion levő tábori őrsök gondoskodtak, akik sűrűn küldözgették lövéseiket. Nappalra a pontonokat zöld galyakkal beborítva ott hagytuk.

Szombat este tíz órakor azután árász csapatokkal megerősítve a még utban levő bokrokat kivágására, hogy a megadott helyre egy lendülettel a vízbe fesszük a pontonokat.

Aggódva ügyeltük a fogyni kezdő feljövő holdat. Kértük az istent, hogy takarja el addig, míg megkezdjük az átkelést. Kérésünk meghallgatásra talált, könnyű fekete gomolygaszókött fel hirtelen keleten a hold alatt és a szél nagy gyorsasággal kergette, amely egyszerre eltakarja a holdat az égen. Ezalatt a kivezető utak elkészültek. A gyalogosok felsorakoztak és mi helyünkön állva a szép májusi éjszakában a madarak csicseregését hallgattuk. A kis gondtalan pacsirták és fülemilék nem is sejtették, mily öldöklő zivatar fog fészkeik közelében kitörni.

Egyszerre irtózatosságtól hallatszik. Mi az? kérde mindenki magában. A felelet megjött gyorsan. Újabb villámlások, süvítések,

visítások. Az orosz oldal, mintha tűzhányóvá vált volna úgy szikrázik és hányja a tüzet felfelé. Most már értették mi az. Jeladás és egyúttal megkezdése támadásuknak. Hangos vezényszavak esendültek fel a pokoli zúgávarban, amelyet felállított gépfegyvereink katagásukkal és a fegyverek ropogásukkal még inkább növelték. A pontok egy lendülettel a vízbe repültek, a katonák beleugrottak és pár perc múlva már az orosz oldalon voltunk, ahol a kiugró gyalogosok azonnal letűlelték az orosz őrséget és a két orosz gépfegyvert.

Közben a pontonok ontották magukból az embereket, az ágyuk pedig ezalatt sikeresen elvégezték a dombon levő orosz főállások összelövését. Roham következett. „Hurrá” és „Éljen” kiáltások jelezték első győzelmeinket. A hold kinevetett a felhők közül, mi szorgalmasan csak egyre szállítottuk a katonákat, akik még az éj folyamán elfoglalták a hid építéséhez szükséges területet és sok győzelmes harcok után kergették tovább az orosz sereget.

Lusztig Gyula halála.

(Aradmegyei kapitányból német zenekritikus.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 28.

Rendkívül érdekes emberi sors lapjai záródtak le Lusztig Gyula halálával, akinek csaknem Aradról indult ki változatos és jelentős pályafutása. Lusztig Gyula Aradon született és miután Bécsben a kereskedelmi akadémiát elvégezte volt, bevonult katonai szolgálatra. Onkéntességi éve idején felette megkedvelte a katonai életet és tartalékos hadnaggyá történt kinevezetése után aktiváltatta magát.

Mint a 3. gyalogezred különítményének parancsnoka megbízást nyert az aradmegyei huszezer katasztrális hold területű Luakáságban garázdálkodó rablóbanda kiirtására és ezt a feladatot a legteljesebb sikerrel oldotta meg.

Később Boszniába került, majd mint kapitány kilépett az osztrák-magyar hadsereg kötelékéből, hogy szabadon hódolhasson kedvelt művészetének, a zenének, melynek hivatott művelője és kiválóan képzett esztétája volt.

Kivételása után folytatta abbahagyott tanulmányait s midőn Berlinben a kilencvenes évek elején megtelepedett, már nem csupán jeles zongoraművész, általánosan elismert zenekritikus volt, akit a császárváros zenei köreiből siettek felfedezni. Előbb a legkiválóbb berlini zeneiskola, a Sternisches konzervatórium zeneesztétikai és zenetörténeti tanácskére hivatott meg, nem sokkal ezután két berlini lapnak és számos tekintélyes vidéki újságnak lett a zenekritikusa. Utolsó éveiben a Berliner Zeitung am Mittag és Lokalanzeigerben írt zenekritikát.

Lusztig Gyula mint ember, mint individuum, személyes tulajdonságai révén szintén kimagasló alakja volt a társadalomnak. Kifogástalan gavallér, elegáns vívó, szociális társalgóművész. — ha ezek a jelzők valakit megilletnek, mind ráillenek Lusztig Gyulára, Lusztig Zsigmond egykori tekintélyes aradi főszeregykereskedő fiára, akiben Szabó Frigyes dr. az ismert és szimpatikus pécsi járásbíró nagybátyját gyászolja.

Lusztig Gyula haláláról az összes német lapok megemlékeztek, méltatván kiváló és eredményes munkásságát. A Lokalanzeiger többek közt ezeket írja:

— Pünkösd első napján hunyt el az Urban hosszú szenvedés után, tüdőgyulladás következtében Lusztig Gyula, az ismert nevű kiváló

zenekritikus, aki magyar származású volt és hogy tevékenységét a maga egészében a zeneművészetnek szentelhessék, kilépett az osztrák-magyar hadsereg kötelékéből, hol kapitányi rangban teljesített szolgálatot. Ugy az opera és operette, mint a koncertirodalomnak egyaránt hivatott művelője volt a pártatlansága, valamint hozzáértése és szívélyes modora folytán, széles körben kedvelték és siratják halálát, melyről a mostani háborús viszonyok között is részvétellel emlékezik meg a német sajtó.

Magyarországi küldöttség Bulgáriában.

— Egy aradi ügyvéd különös terve. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 28.

Egy ismert aradi ügyvéd bizarr, de érdekes ötletéről és annak megvalósítása érdekében tett lépéseiről értesültünk most. A szóban lévő, magas, erős testalkatu fiskális mindenáron szolgálatot akar tenni hazájának, azért szeretné megvalósítani a következő nem mindennapi tervet:

A lapok híradása szerint Bulgária mindaddig semleges marad, amíg Románia bele nem avatkozik a háborúba. Ha Románia megmozdul — írják a kávéházi külpolitikusok — akkor Bulgária megtámadja azt a népet, amely elvette tőle Dobruzzát. A balkáni helyzetnek ilyen alakulásából, amint látni méltóztatik, nekünk most nem sok hasznunk van, mert mi azt szeretnénk, ha Bulgária nem Romániának, hanem Szerbiának haragja a bokájába. Hogy ezt lehetővé tegyük, azon fáradozik az említett aradi ügyvéd. Neki ugyanis az a terve, hogy Bulgáriában izgató, felkavaró körutat tesz és mellettünk hangolja a harcias bolgár népet. Hogy miképpen gondolja ő ennek megvalósítását, ezt így mondta el a napokban Urban Ivan báró aradi főispán előtt:

— Bulgáriát meg kell nyerni a számunkra és azt hiszem, hogy nekem sikerülne ez. Én Obes nyón a bolgárok között születtem, úgy beszélnek bolgárul, mint magyarul, azonkívül bírom a román, szerb, horvát nyelveket. Én legelőt alkotnék a magyarországi bolgárokból, elvinném őket Bulgáriába és ugyanakkor magammal vinnék több száz olyan bolgár embert, akik a szerbek által elfoglalt Macedóniában élnek. Méltóságod tudja, hogy én jó népszo-nok vagyok. Ha én odaállnék a bolgár nép elé és azt mondanám: nezzetek milyen jó életük van Magyarországon a bolgár testvéreiteknek és milyen gyalázatos sorban élnek a szerbiai bolgárok, tessék elhinni, hogy én lángra lobbantánám a bolgár szíveket és a bolgár nép aztán olyan nyomást gyakorolna a hivatalos körökre, hogy muszáj volna legyvert fogni Szerbia ellen.

Az a kérdés tehát, szíveskedjék ajánlólevelet adni a miniszterelnök urhoz, hogy a kormány támogasson engem ebben a törekvésemben, mert kormánytámogatás nélkül nem vállalkozom a nagy utra.

A főispán élénk figyelemmel hallgatta az ügyvéd tüzes szónoklatát és aztán így szólt:

— Majd gondolkozom a dolog fölött. De ha huszonnégy óra alatt nem üzenek önér, akkor ne számítson az ajánlóleveleire.

A huszonnégy óra már többször elmult, de az ügyvéd nem kapott értesítést s így valószínűleg le fog mondani a nagyszabású terv megvalósításáról.

Aradi ügyvéd és volt irnoka perei.

(Ot becsületsértés és rágalmazás. — Tárgyalás reggel 9-től délután 4-ig.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 28.

Három évig volt Grósz Aladár dr. aradi ügyvéd irodájában Erdélyi Andor aradi ügyvédi irnok. Három év után Erdélyi elhagyta az irodát, de nem anélkül, hogy ebből egy csomó polgári per, bűnügyi feljelentés, becsületsértés és rágalmazás ne keletkezett volna. Még talán maguk az érdekeltek sem ismerik ki magukat pontosan az ügyek halmazában, amelyek közül ötöt — becsületsértési és rágalmazási pereket — ma tárgyalta le az aradi járásbíró.

Az első ügyben Erdélyi Andor volt a feljelentő. Erdélyi távozása után ugyanis Grósz Aladár dr. levelet írt egyik ügyfeléhez, Weiss és Rosenberg aradi borkereskedőhöz, amelyben azt írta több más ügyről is referálva, hogy egy váltóperben Erdélyi „machinációkkal” ludia és beleegyezése nélkül kiadta a cégnek az iratokat és a váltót, amely pedig őt illette volna meg. A járásbíró ezért rágalmazás miatt öt napi fogházra átváltoztatható 30 korona és egy napi fogházra átváltoztatható 10 korona mellékbüntetésre ítélte Grósz Aladárt.

A második ügyben Grósz Aladár dr. volt a feljelentő, inkriminálva pedig egy perirat volt, amelyet Erdélyi az ügyvéd ellen indított polgári perben adott be az aradi kir. törvényszékhez. A periratban Erdélyi azt állította, hogy Grósz az ő távollétében alkucsal felnyitotta irodai iróasztalának fiókját s onnan kivette a szerződési viszonyokra vonatkozó számlákat. Grósz rágalmazásért tett emiatt Erdélyi ellen feljelentést, ma azonban az aradi kir. járásbíró megsejtenette határozatot hozott, miután a perirat beadása óta három hónap a feljelentésig elmult s így az ügy elévült.

Ugyanezen a címen — azért tudniillik, hogy az iróasztali fiókot alkucsal felnyitotta s onnan iratokat vett ki — Erdélyi Grósz Aladár dr.-t az ügyességen feljelentette lopásért, az ügyesség azonban miután nem látta be igazoltnak, hogy Grósz a fiókot tényleg felnyitotta, vagy onnan valamit elvett volna, az eljárást megszüntette. A megszüntetett határozat után Grósz hatóság előtti rágalmazás miatt jelentette fel Erdélyit, akit a járásbíró 30 korona pénzbüntetésre ítél.

Grósz Aladár viszont sikasztásért jelentette fel Erdélyit az ügyességnél, mert Erdélyi a kliensektől pénzt szedett be s azszal nem számolt el. A vizsgálat során Erdélyi produkálta Grósz Aladár dr.-rel kötött szerződését, amely szerint 6. az ügyből folyó jövedelem 7—25 százaléka illette meg, sőt az egész jövedelem azoknál a perenkívüli ügyeknél, amelyeket saját maga hozott és végzett. Miután az ügyesség így bizonyítottan látta, hogy az ügyvéd és az irnok közt elszámolási viszony volt, az eljárást megszüntette. Hask után Erdélyi volt az, aki Grósz hatóság előtti rágalmazásért feljelentette. A járásbíró előtt Grósz Aladár dr. arra való hivatkozással, hogy a főtgyűlés nem bírói fórum s így az ügy nem res iudicata a valódiság bizonyítását kérte; a járásbíró azonban tisztázottnak látta a beszerzett iratokkal a tényállást, a valódiság bizonyítását nem rendelte el s Grósz Aladár drt hatóság előtti rágalmazás miatt 50 korona pénzbüntetésre ítélte.

Az ötödik ügyben ismét Erdélyi volt a vádlott, aki valami zárgondnoksági ügyben a járásbíróshoz beadott felfolyamodásába (Grósz Aladár dr.-ról sértő kifejezéseket írt).

Erdélyi beismerte, hogy az inkriminált kifejezéseket a felfolyamodásban használta s azszal védekezett, hogy felindulásában tette. A járásbíró 50 korona pénzbüntetésre ítélte. Az öt ügy tárgyalása reggel kilenc óráig tartott. Az ítéletek ellen Erdélyi is, Grósz dr. is fellebbeztek.

Olaszország a négyes entente-ban.

(Cadorna első jelentése a harcokról. — Tömegesen szöknek Svájcba az olasz katonák. — Eddig csak határharcok voltak délen.)

— Távirati tudósítás. —

Budapest—Bécs—Róma, május 28.

Olasz vezérkari jelentés az első harcokról.

Lugano. Az e hó huszonnegyedikén kiadott olasz hivatalos jelentés a következő: Karinthia határán május 23-án este 7 órakor az osztrák-magyar tüzérség megkezdte a tüzelést állásaink ellen anélkül, hogy eredményt ért volna el. Május huszonnegyedikén tüzérségünk az ellenséges tüzérségi állásokat lőtte. A triai határ mentén csapataink mindenütt előrenyomultak az ellenséges területen, miközben csak gyenge ellenállásra találtak. Megszállottuk Crapretto-t s a Judrio és Isonzo közti magaslatokat Cormons, Versa, Cervignano és Terzo községeket. Az ellenség visszavonult, miközben szétrombolta a hidakat és felgyújtotta a házakat. Torpedózuzóink megindították a tüzelést a Porto Buso-ban egy ellenséges osztag ellen s csapatokat szállítottak partra, akik hetven osztrákot elfogtak. A foglyokat Velencébe szállították. Veszteségeink egy halott, néhány sebesült. Cadorna, vezérkari főnök.

(A Judrio hegyi patak, amelynek semmiféle stratégiai értéke nincs. Azok a határhelységek, amelyeket az olaszok megszállottak, az előre is védelmi vonalként hirdetett Isonzo előterén fekszenek.)

Az olasz Etsch-erődök bombázása.

Amsterdam, május 28. A Daily Chronicle jelenti Gentből, hogy az ellenségeskedések tegnap délután két órakor kezdődtek meg, amidőn az osztrák-magyar tüzérség a Etsch partján lévő előretolt olasz erődítményeket bombázni kezdte, míg az olaszok a tüzelést nem viszonzták. Az osztrák-magyar csapatok az Etschnek olasz területén lévő két kis hidját levegőbe röpítették. Az olasz határvidék polgári lakossága menekül.

Egy hetes harotéri híreket szabad közölni az olasz lapoknak.

Chiasso. Tegnap óta nem adott ki jelentést az olasz vezérkar. A lapok harctérre küldött tudósítók jelentéseit csak az események után nyolc nappal közölhetik.

Lybiai hadviselő csapatok a háboruban.

Róma. A Judikaria felé operáló olasz csapatok háboruban megedzett lybiai hadseregekkel.

Köln. A Kölnische Zeitungnak jelenti Konstantinápolyból, hogy az olasz kormány elhatározta, hogy Tripolisz belsejéből kivonja a csapatokat.

Az olasz király visszaadja rendjeleit.

Chiasso. Az olasz király osztrák rendjeit királyunknak rendelkezésére bocsátotta.

Chiasso. Az olasz király fronta való elutazásánál mindössze néhány száz ember volt jelen a pályaudvaron.

Hármas ententéből négyes entente.

Rotterdam. A Daily Mail jelenti, hogy a múlt vasárnap Sonnino fontos konferenciát tartott az entente római képviselőivel. A tanácskozáson átalakították a hármas entente-t négyes szövetséggé, miután Olaszország mindentekintetben vállalta a szövetségtársi kötelezettségeket. A nagykövetek Sonninoval egyetértőleg a legpontosabban megállapították azokat a szárazföldi és tengerészeti feladatokat, amelyeket Olaszország tartozik megoldani.

Olaszország segítség nélkül nem boldogul.

Montreaux. Angelo Gatti kapitány, a Corriere della Sera katonai munkatársa írja, hogy az olaszok szövetségeseik segítségével képtelenek lesznek Ausztriába mélyen be nyomulni.

Ezzével szöknek az olasz hadkötelesek.

Chiasso. Olasz katonaszökevények egyre nagyobb számban iparkodnak a monarchiába jutni, úgy, hogy az olasz határőrség teljesen tehetetlen velük szemben. Főleg a Lugani és Langeri tónál szöknek át, ahol a mértőföldnyi harasziban egész csapatok, ötvenen, százan könnyen átszökhetnek. Pont el tőzától délnyugatra a határőrség rálőtt a szökevényekre, akik közül öt meghalt és számosan megsebesültek. A határőrök közül is sokan elesetek, számuk még ismeretlen. A szökevények gyakran ruhátlanul, de fegyveresen szöknek át. A határon és a dombok közt az erdőkben húzódnak meg. Tegnap Comoból 120 felfegyverzett, egyenruhás katona Monte Cabrino irányában átszökött és a határnál véresen ütközött össze a határőrséggel. Tíz szökevény a meglepett őrséget körülgözt és lefegyverezte, miután sokat megsebesítettek. A nép mindenileképen segíti a szökevényeket.

Repülőgépeink akciója.

Lugano. Bresciában a városi hatóság elrendelte, hogy osztrák-magyar repülőgépek támadása elleni védekezésből a városban este teljes sötétségnek kell lennie. Ugy az utcai világítást, mint a nyilvános helyek lámpáit eloltják, lakásokban pedig csak sűrűn lefüggönyözött ablakok mögött éghet világítás.

Chiasso. Vaschierából jelenti, hogy két osztrák-magyar léghajó megjelent a Garda-tó felett.

Chiasso. Reggel öt órakor egy aeroplánunk megjelent Velence felett és bombákat dobtak le, melyek a gáz-
gáz körül robbantak szét.

Montreaux. Sinigaglia hétfő reggeli bombázásánál az osztrák-magyar hadihajó lövedékei három szemátor hivatalnokot megöltek.

Kémektől rettegnek az olaszok.

Chiassoból jelenti a Pester Lloydnak: A kémektől való félelem minden nap rosszabbá teszi a helyzetet Olaszországban. Tegnap délután például a milánói domterén szálályos pogrom játszódott le valódi orosz mintára. A domterén levő Metropole szálloda tetején ugyanis éles lény látszott s csakhamar elterjedt a híre, hogy az fényjelzés volt az ellenség számára, pedig a hotel olasz tulajdonosa néhány barátjával tézött a függőkerben. A szálloda üres volt s valamennyi ablaka-ajtaja le volt zárva. Mikor a tömeg dühe mind nagyobb lett s a tüntetők „Halál a kémekre” kiáltással megkísérelték az ajtót betörni, a tulajdonos a rendőrségre telefonált. A rendőrség azonban tehetetlen volt s nem tudta megakadályozni a szálloda szétrombolását. Még a márványlépcsőket és vaskorlátokat is összetörte a tömeg. Még miután katonaság érkezett és szállotta meg a szállodát, akkor is még egy ostromot intézett a tömeg. A tulajdonos a háztetőn át menekült el.

Dalmaták a szaroló olaszok ellen.

Bécs. A Südslavische Korrespondenz vezető politikusoktól nyert információ alapján közli, hogy a dalmát népben Olaszország követeléseit leirhatatlan felháborodást keltettek. A monarchiában a horvátok és a szerbek egybeforrtak, hogy megvédjék földjeiket.

D'Annunzio „meghalni” megy.

Lugano. D'Annunzio teherhajóra szállt résztvenni az Adrián a tengeri küzdelemben, vagy — mint mondta — „glóriásan, szépséggel meghalni”.

Fusztítják a német vagyont.

Chiasso. A németek elleni kihágások Milánóban egyre erősödnek. A karabinieri kazárnyától száz lépésnyire levő Steiner-féle divatházat elpusztítottak. A kár itt ötvenezer lira. Thonet bécsi műbutorgyárának lerakatát és több német üzletet szétromboltak és felgyújtottak. Svájciakat is bántalmaztak. A garázdalkodók ellen nem mer fellépni a rendőrség.

Olasz szállítási panamák.

Róma. Egy nápolyi nagykereskedő május másodikán 8000 pár csizmát küldött Ausztriába. A küldeményt Olaszország lefoglalta a hadsereg részére. Mint utóbb kitudt, a csizmák foszlós műbőrrel készültek és használhatatlanok. Az olasz kormány megindította a büntügyi eljárást.

Az osztrák moratórium meghosszabbítása. Bécsből jelenti: A hivatalos lap mai száma közli, hogy a hátralévő három hónapban újabb moratóriumos intézkedések lépnek életbe. A rendelet szerint a moratórium ezévi augusztus 31-ével lejár. Egyidejűleg Galiciára és Bukovinára vonatkozólag új rendeletet bocsátottak ki, amely szerint minden eddigi kötelezettségre vonatkozólag további négyhónapos moratórium áll fenn, miután az összes érdekelt tényezők szükségesnek tartották a moratórium hosszabb ideig való kiterjesztését.

H I R E K.

Orosz asszony a fogolytáborban.
(A csupaszképi altiszt. — Fogságban találta rá az urára.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 28.

Egy ausztriai fogolytáborban szolgálatot teljesítő népfőlkelő írta meg családjának ezt a táborban történt érdekes eseményt:

— „Új kétezer fogoly érkezett és legelőször is a szokásos fűrésztéshez fogtak hozzá. Minden a legnagyobb rendben ment, noha kétezer fogoly megüldetése nem könnyű munka. A vége felé egy intelligens kinézésű csupasz arcú orosz altisztre került a sor, akiről észrevettük, hogy mindig hátrál, mintha legutolsó akart volna lenni. Mikor végre rászóltunk, hogy vetkezzen le, nagyon huzódzott, sőt egyáltalában nem akart levetkezni nyílt parancsra. Nincs időnk sokat tettelemezni, különben is nagyon gyanús lett a fogoly, ezért erőszakkal levetkőztettük, akárhogy ellenkezett. Ekkor legnagyobb meglepetésünkre kitűnt, hogy a fogoly altiszt nem férfi hanem nő. Egy harminc év körüli jóképű, szép alaku nő — aki szegyenében elkezdett keservesen sírni.

Egy ápolónő azonnal női ruhákat kölcsönözött neki és felöltözve a parancsnok ur elé vitte, ahol tolmács segítségével kihallgatták. Kihallgatásakor elmondotta, hogy férjét a háború elején elvitték katonának és mindössze az első hónapban kapott egy levelezőlapot tőle. Ket hónapig várt, aztán elhatározta, hogy elmegy maga a háborúba férje fölkeresésére. Férjruhába öltözött és egy gyalogos ezredbe, amely akkor a galíciai fronton volt, önként jelentkezett. Olyan vitázul viselkedett, hogy két hét múlva káplárrá nevezték ki. Közben mindig érdeklődött a férje után, akit ugyanabban az ezredben sejtett. Azonban férjéről nem tudott meg semmit. A gorlicei vereség alkalmával egész ezredével fogságba került.

A parancsnok urat meghatotta az orosz nő elbeszélése és csupa jóakarattal megkérdezte, hogy mi a férjének a neve. Szimjonovics Szergej — felelte a nő. A parancsnok ur félig-meddig tréfából átnézte a foglyok névsorát és ő csodálkozott a legjobban, mikor az irodatiszt bejelentette, hogy a foglyok közt van egy ilyen nevű altiszt.

Elképzelhették a nagy meglepetést és örömet, mikor az asszony a parancsnoki hivatalban délután találkozott az urával.

Nekünk nem volt semmink, senkink az orosz altiszt, meg a felesége, de mind úgy éreztük, mintha ünnep volna a fogolytáborban. Mindenki arra gondolt, hogy neki is van ott-hon felesége, én rád gondoltam és arra, hogy milyen boldog volnék, ha annyi idő után láthatnálak téged és a gyermekeket.

Az irodaszemélyzet testületileg kérte a parancsnok urat, engedje meg, hogy Szimjonovicsék együtt maradhasanak. A parancsnok ur még nem adott választ, minden a szabályattól függ.

— Hadikölcsön jegyzések Aradmegyében. Szemlak községben a második hadikölcsönre esideig 102000 koronát jegyeztek.

— Előléptetések a háziezredben. A király a 83. gyalogezred tartalékos tisztjei közül tartalékos hadnaggyá léptette elő 1914. november eisejei ranggal Markovits Samu és március 1-i ranggal Kovács Antal tartalékos zászlósokat.

— A király és a német főkonzul Budapest polgármesteréhez. Budapestről jelentik: A székesfőváros szerdai közgyűléséről üdvözlő táviratot küldött a királynak, Vilmos császárnak, a török szultánnak, Frigyes főherceg generalisszimuszának és Haus admirális flottaparasnoknak. Az üdvözlő sürgönyökre ma a kabinetirodából a következő válasz érkezett Bárczy István polgármesterhez:

— Ő császári és apostoli királyi felsége élénk megelégedéssel méltóztatott fogadni Budapest székesfőváros közönségének Olaszország hiteles támadása alkalmából előterjesztett hódolatát, amellyel ujólag bizonyoságot tett a koronával való teljes együttérzésről. Ő felsége szeretett magyar székvárosának, melynek fiai a korona és haza iránti kötelezettségüket a mai viharos időkben úgy a baremezón, mint a polgári munka terén öröklött hűségben, példás áldozatkészséggel teljesítik, a ragaszkodásnak ez újabb megnyilatkozásaért szíves köszönetét küldeni méltóztatik. Legfelsőbb parancsra: Daruváry.

Fürstenberg gróf budapesti német főkonzul a következőket válaszolta Bárczynak:

— Fogadja nagyságod őszinte köszönetemet táviratáért. Nem fogom elmulasztani, hogy annak tartalmát Ő felsége a császár tudomására hozsam és biztosíthatom nagyságodat Németország törhetetlen hűségese fegyveres szövetségéről. Magyarország és Németország együttes hősiességének bizonyára sikerülni fog, hogy az újonnan feltűnt becsületen ellen-séget is legyőzze.

— Tizezer kitüntetés. Április hónapban a király 10384 kitüntetést adományozott a hadseregnek. Ebből 1084 rendjel és katonai érdemkereszt, 1588 legfelsőbb elismerés (Signum laudis), 668 egyéb érdemkereszt és 6629 vitézségi érem. A kitüntetések — a tengerészeket nem számítva — a közös hadsereg, a honvédség és az osztrák landwehr közt a következőképen oszlanak meg:

Lipót-rend nagykeresztje 1 (közös hadseregbeli), lovagkereszt 14 (10 közös, 2 landwehr, 2 honvéd.)

Ferenc József nagykereszt 1 (közös), tiszti kereszt 21 (17 közös, 2 honvéd, 2 landwehr), lovagkereszt 117 (88 közös, 20 landwehr, 9 honvéd.)

Katonai érdemkereszt II. osztály 1 (közös), III. osztály 784 (557 közös, 180 landwehr, 47 honvéd.)

Signum laudis 1588 (1021 közös, 407 landwehr, 152 honvéd.)

Koronás arany érdemkereszt 218 (151 közös, 58 landwehr, 8 honvéd), korona nélkül 77 (58 közös, 15 landwehr, 2 honvéd), ezüst koronával 262 (203 közös, 52 landwehr, 5 honvéd), korona nélkül 116 (80 közös, 6 landwehr, 26 honvéd.)

Vitézségi érem: arany 100 (65 közös, 16 landwehr, 13 honvéd), ezüst I. oszt. 1349 (962 közös, 286 landwehr, 378 honvéd), bronz 1152 (650 közös, 311 landwehr és 170 honvéd.)

Ez a kimutatás újabb bizonyítéka annak, amit Háza honvédelmi miniszter is kijelentett, hogy a vitéz magyar honvédek még mindig aránytalanul kevesebb kitüntetést kapnak, mint amennyi a világhírűvé vált hőseiket igazsággal megilletné.

— A honvédhuszár kaszárnjai szükség-tartalék-kórház beteg részére küldött szeretetteljes adományért ezúton is hálás köszönetet mond Varga N. András cukrásznak a kórház vezetősége.

— Előleg az idei termésre. Dálnoki-Nagy Lajos dr. alispán ma köriratban tudatta Aradmegye gazdaközönségével Tisza István gróf miniszterelnök kormányrendeletét, amely szerint a postatakarékpénztárnál jelentkező és ez utóbbi által erre kijelölt pénztintézet — ideértve a hadi szervezeteket is — a m. kir. postatakarékpénztár által részükre a végbéli nyújtandó hitel erejéig a termelőknél az 1915. évi termésből várható buza-, rozs-, árpa-, zab- és repceterményeire előleget adhatnak. Előleget csak a várható termésnek a termelő gazdasági és háztartási szükségletét meghaladó része erejéig és csak bezárólag 1915. évi július hó 25. napjáig lehet adni. Az előleg buzáért métermázsanként 20 koronát, rozsért, árpáért, zabért és repcéért métermázsanként 15 koronát meg nem haladhat. Az előleg fedezetéül négy hónapnál nem hosszabb lejáratú postatakarékpénztárhoz telepített váltót kell adni és a váltó összege után jutalék és költség felszámítása nélkül az Osztrák-magyar bank váltóleltárolási kamatát legfeljebb 1 fél százalékkal meghaladó kamattól lehet számítani. A termelő a termésből várja azt a terménymennyiséget, amelyre előleget kapott, az előleget nyújtó pénztintézetnek a meghatározott minta szerint kiállított kötvénnyel eladásra leköti a termények átvételének idejére nézve hatóságilag megállapítandó legmagasabb árában. A terményeknek eladásra leköttése csak úgy érvényes, ha a három pontban említett váltót a postatakarékpénztár az előleget nyújtó pénztintézetnek leszámloltja. A termelő az ügylettől az előleg egyidejű visszatérítésével elállhat. A termelő a jövőbeli termésből várható azt a terménymennyiséget, mely a kapott előleg fejében le van kötve, másnak el nem idegenítheti, azon másnak jogot nem engedhet, sem azzal egyébként nem rendelkezhetik.

— Junius 15-én megszüntetik a városi husszéket. A városi köznevelési bizottság mai ülésén Variassy Lajos dr. interpellált a hatósági husszek ügyében. Indítványában előadta, hogy tekintettel arra, hogy a városi husszek semminemű pozitív haszonnal nem jár többé, sőt árszabályozó hatása sincsen, ezzel szemben a város az üzemre ráfizet, a hatósági husszek megszüntetése volna kívánatos. A bizottság elfogadta az indítványt és előterjesztést tesz a törvényhatósági bizottságnak, hogy a városi husszek üzemét junius 15-én szüntesse be. Ugyancsak ezen az ülésen foglalkozott a köznevelési bizottság a maximális kenyérárak megállapításával. A bizottság javaslatot tesz a tanácsnak, melyet minden valószínűség szerint el fog fogadni. Ennek értelmében Aradon a kenyérért kilogrammonként 44 fillérért, a viszontelárúsítók tíz százalékkal magasabb árában, tehát 48 fillérért fogják árulni. A hatósági kenyér ára továbbra is, 42 fillér marad.

— Német helységnevek Belgiumban. Berlinből jelentik: A belgiumi német kormányrendeletet adott ki, amelynek értelmében a hatóságokkal való érintkezésben a helységeknek azt a nevét és megjelölését kell használni, amelyet a német katonai térkép használ. Ettől eltérőleg Malines helyett Meehelen, Liere helyett Liège, Tongres helyett Tongern, Kourtrai helyett Kortry és Ypres helyett Ypern használandó. A német postahivatalok is ezeket az elnevezéseket használják.

— A várostigeti tartalékkórház részére adakoztak: özv. Fábian Lászlóné 60 korona, Fábian Lajosné 24 korona, Salamon Augusztá 20 korona, Fábian Margit 20 korona, Otrubay Berta 16 korona, összesen 144 koronát. Ezekért az adományokért ezúton is köszönetet mond Lacav Endréné, a kórház vezetőnője.

— Belgium műkincsei és a háboru. *Belgiumból* jelentik: Most, hogy a háboru kitörésekor az olaszok biztonságba igyekeztek helyezni műkincseiket, érdekes, mi módon igyekeztek megmenteni a belgák a belga műkincseket. A legtöbb műkincset és műemléket olyan városokba vitték, amelyek nem voltak kitéve bombázásnak. Ilyen városok voltak Brüsszel, Gent és Brügge. Már sokkal nehezebb volt Antwerpen műkincseinek biztonságba helyezése. Az antwerpeni múzeum igazgatója már augusztus harmadikán megkezdte a képtár kiürítését. A pompás Rubenset, Van Dyckot, Jordaenseket, Quinten Mitsijeket, a holland festők műveit a múzeum-épület földalatti tűzbiztos pincéjébe vitték, amelyeket nem érhet gránát. Nem volt könnyű munka és majdnem négy hétig tartott a képek áthelyezése. Ilyen módon azonban természetesen csak a képeket lehetett biztonságba helyezni, de az építészeti műemlékek védelméről alig lehetett gondoskodni. Így például a lierre-templom világhíres triptichonját betálaszták és így igyekeztek megóvni a híres műemléket a gránátoktól. Lierre városát azonban teljesen szétrombolták a német gránátok és így még ma sem lehet tudni, mi lett a sorsa az értékes triptichonnak.

— Pusztítják a Baross-park virágait. *Levél a szerkesztőhöz.* Az Aradi Korcsolyázó Egylet a város közönségétől korcsolyapálya és tennisztér céljára kapott részét a Baross-parknak a kioszk körül nyárra pompás kis parkkal vette körül. Az egyesület igazgatója Hady Antal most a nagyközönséget kéri az alábbi panaszos sorokban. Az egylet által létesített és nagy költséggel és gondnal ápolt ültetvényeink, virágaink védelmére. — Az a vandalizmus, — írja — amellyel a közönség egy nagy része pusztítja növényeinket, virágainkat, egyszerűen kétségbeesítő. A serdületlen gyermekeket — lett legyen az uteagyerek, vagy urigyermekek — nem is említve, felnőtt urlemberek is a leglelketlenebbül törnek, zúzzák a Baross-parki területünkön elhelyezett növényeinket! Így megy ez már egy év óta a legnagyobb vigyázat mellett sem vagyunk képesek azokat megóvni. Az orgonaviragot kénytelenek voltunk az exponált helyeken fogadott munkásokkal még bombájában a virágoktól megfosztani, mert a közönség össze-vissza törte az ágakat. Most pedig, hogy a rododendronok teljes pompájukban nyílnának, tövig csontkítják egyes lelketlen emberek, miáltal nemesek azzal okoznak kárt, hogy e szép virágokat diszkrétül loszják meg, hanem ezeket a drága 10—15 éves növényeket egészen elpusztítják azáltal, hogy a virágok lerángatása, letördelése által azokat töből kihúzzák, vagy legalább is a zsenge gyökérzetet jaszják meg, minek következtében egyik a másik után pusztul el. Azt is megteszik, hogy kivágják a már szépen hajtó ezüst lenyök közepét vagy töből kihúzza visszadobják! Ilyen és ehhez hasonló kíméletlen dolgok naponta fordulnak elő nemcsak itt, hanem a többi parkokban is. Ezen véleményem szerint, csakis a nagyközönség támogatásával lehetne segíteni. A nagyközönséget ezen az úton kérem meg, hogy vegyék a fákat, virágokat oltalmukba és ne tőrjék, hogy érzéketlen emberek durva kézzel, a szemük láttára pusztítsák parkjaink zsenge növényeit.

— Engel-féle kereskedelmi szaktanfolyamban júniusban kezdődő nyári tanfolyamon már az összes tantárgyak német nyelven is taníttatnak, Beiratkozások június 6-ig, Lázár Vilmos-u. 2., Földes-palota mellett. 195

— Mikor viszik el a leveleket? A közönség köréből jött felszólalást közöltünk tegnap ilyen címmel, amelynek írója azt panaszkolta, hogy az aradi levélgyűjtő ládákban sose lehet elolvasni: mikor viszik el a leveleket, mert a kieseréltető jelzőtáblák csaknem kivétel nélkül töredeztettek, elkopottak, rosszak. Burger György az aradi postahivatal főnöke most azt közli velünk, hogy a panaszkolt hiány csakugyan fennáll. Az olvashatatlanná vált jelzőtáblák kieserélését már a múlt évben kérte az aradi postahivatal, ez év februárjában pedig el is küldtek kieserélés céljából száznál több ilyen táblácskát, de még áprilisban is hiába sürgették az újak küldését; nyilván a háborús viszonyok miatt lassan megy a munka és így az aradi postafőnökség hibáján kívül történik, ha a levélgyűjtő személyek órajező táblái még mindig olvashatatlanok.

— Az időjárás a harctereken. A nyugati harctéren, valamint a keleti hadszíntér északi részén élénk keleti szelek mellett az ég csaknem felhőmentes volt az utóbbi napokban. A reggeli hőmérséklet 16—17 fok. A keleti hadszíntér déli részén: Lengyelországban, Galiciában és Bukovinában változóan felhős és derűs volt az égboltozat. Az északkeleti szelek folytán a levegő lehűlt, de mivel a levegő páratartalma kevés volt, eső nem esett. E helyeken a reggeli hőmérséklet 12—13 fok volt. A déli alpesi országokban: a tengerparton és az Adrián meleg és derűs volt az idő. A hőmérő reggel 18—20 fokot mutatott.

— Gyermekkocsik legnagyobb választékban Fischer áruházában a Szabadság-téren. Összesen 16 nyári sport-kocsi már 16 koronától, ülő és álló patent gyermek székek 14 koronától. Kérném a cégre figyelni. Fischer áruház a Szabadság-téren. 227

— Irásmunkák, sokszorosítások, írógépjavitások előnyös áron eszközöltnak. Gyors-, gépiró-, könyvelői szaktanfolyam Zúter és Hollós, Br. Bohus-palota.

— Utazó kofferek, finom női táskák, manikűr készletek legolcsóbban Fischer áruházában a Szabadság-téren. A cég különlegességei u. m.: kozmetikai cikkek és finom bőrárak legnagyobb választékban az Andrássy-téri fiókban, Lőcs-palota, Fischer fiókja. 227

— Gyermekkocsik, összesen 16 nyári sport-kocsi, gyermek ülő-székek rendkívül nagy választékban Hegedűs Gyula cégnél, Arad, Andrássy-tér 16. 191

— Ugyvédi irodák b. figyelmébe. A m. kir. igazságügyminisztérium 9900—1918. I. M. sz. rendeletében előírt és kötelező négyféle végrehajtási nyomtatvány kapható az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Alföld-Erdélyi Kereskedelmi Utazók Egyesülete május hó 30-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor az Aradi Kereskedők Köre helyiségében tartja évi rendes közgyűlését.

(*) Az Aradi Kereskedők Köre június hó 6-án, vasárnap délelőtt 11 órakor, az egyesületi ház nagytermében tartja rendes évi közgyűlést, amelyre a kör tiszteletbeli, pártoló és rendes tagjait ezennel meghívjuk.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 267
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

Fegyelmetlen az olasz katona.

(Itália hadserege. — Jó kiképzés, tiszta gyengeség, erős szellem hiánya.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 28.

Egy katonai szakíró az olasz háború alkalmából hosszabb cikkben foglalkozik az olasz hadsereg szervezetével és katonai jelentőségével. Az olasz hadsereg multira éppen nem dícsőséges. 1870-ben reorganizálták és 1900. óta mikor III. Viktor Emauel trónra lépett, készült háborúra. A mai olasz hadseregben a fegyver-, illetve a csapatnemek a következők:

Carabinieri. Gyalogság, amely csendőrszolgálatot és határvédelmi szolgálatot teljesít. A carabinieri azonban, különösen az 1848-iki hadjáratban, harctéri érdemeket is szereztek.

A legjellegzetesebb csapatnem az olasz hadseregben a bersaglieri. A bersaglieri különös ruházataban karakterisztikusan olasz. A mozgékony kis bersaglieri derűs látványt nyújtanak. A nevükhöz számos tradíció fűződik. Ők az olasz hadsereg gyalogságának gerince. Kiképzésükben számos nemzeti vonás érvényesül. A bersaglieri az olasz nép egyik büszksége. Utána következik jelentőségben a gyalogság egy sokkal újabb csapatneme: az alpini. 1872-ben még csak 15 alpini század volt, ma 78. Az alpinieket fizikailag erős, viharezzett, fáradtságbiro hegylakókkal rekrutálják és sportban kipróbált, testileg valogatott tisztek vezetésére bízzák. Nagy teljesítőképességük, alapos terepismertetük, megszokottságuk a magas hegyekben kitűnő határvédőkkel teszi őket. Az a körülmény, hogy már békeidőben magas létszámuk van és decentralizált módon, önállóan vannak elhelyezve, kifejtette bennük a képességet önálló feladatok megoldására. A háború első fázisában különösen számolni kell az ő békeben is teljes harokésztségükkel. Önálló feladatokra vannak nevelve és a hegyi harcban súlyos előnyök.

Az olasz lovasság annak dacára, hogy az olaszállamban nem lovasnép, eléggé jól lovasztikaruk kiválónak mondható, mert a sportszellem erősen kifejtett körükben és valamennyien passzionátus lovasok. Különösen az akadályugratást kultiválják igen nagy sikerrel. Igen jó tereplovasok. Lovasítva kitűnően vannak. A tiszteknek többnyire angol telivér és irlandi lovaik vannak. Az olasz lovasság, amely nem nyújt olyan dőleget látványt, mint a magyar, igen türe és a terepen jól tájékozódik. Ezzel a körülménnyel is számolni kell. Az olasz lovasság a következő csapatnemekre tagozódik: lanzieri, cavallieri, guide és huszárok.

Az olasz tüzérség elite legyvernem. Kiképzése a fegyver ismeretében és harcászati alkalmazásban kiváló. Gyakorlati szabályzatuk és lövésztanuk a modern tapasztalatok alapján folytonosan fejlődött és ma igazán modern elvek szerint van szerkesztve. Ágyúanyaguk nem rossz, csak nem elegendő. Tiszteik, akik nagyrészt a torinói akademiáról kerülnek ki, nagyon képzetiek. Az olasz tüzérekben a piemonti bombardierik tradíciói élnek.

Műszaki csapataik legfőbb előnye az, hogy legénységük speciális hajlamai, polgári foglalkozása szerint különleges alakulatokra tagozódik.

Az olasz tisztiakar sőme a modenai katonaiskolából, vagy a torinói tüzérségi és műszaki akademiáról kerül ki. Mielőtt csapataszolgálatukat megkezdnék, előbb egy alkalmazó tanfolyamon kell résztvenniük, amelyen megis-

merkednek az összes fegyvernemekkel. A tisztikarban túlnyomó a polgári elem, bár régi patríciussaládok neveivel is találkozunk. Tiszt és legénység között az érintkezés igen szíves, ami a latin faj temperamentumából és az olasz társadalom demokratikus telfogásából következik. Ez a szíves viszony azután igen sokszor a fegyelem igen súlyos megsértését eredményezi.

A legénység egységes karakterét megállapítani nem lehet. Annyira különböző, más és más vidékről való, más és más szellemi kvalitású és helyi temperamentummal megkülönböztetett elemekből kerül ki, hogy egységes képe nincsen, dacára annak, hogy nemzeti hadsereg. A városalakókból rekrutált ezredek átká az, hogy nem bírják el a testi fáradalmakat. Szociális eszmék, anarchisztikus ideák bomlasztó mérge zúlést szét ezeket az ezredek, amelyek harcban kevésbé használhatók, fegyelmetlenek és fizikailag gyengék. A parasztezredek katonái, különösen a piemontiak és abruzzóiak, a fáradalmakat kitűnően viselik, de minden értelmeség nélkül valók, csupán nagy masszákban alkalmazhatók. Ez nyers anyag a vezetők kezében.

A menetfegyelem általában laza az olasz csapatoknál. A déli temperamentum nagy lendületekre készítheti első percekben Itália haderejét. De ugyanez a vérmérséklet végzetesen kétségbeesik az első sikertelenség után. Az olasz hadsereg egyes fegyvernemei kiválóan vannak kiképezve. Ezzel komolyan számolni kell. De a fegyelmetlenség, az erkölcsi erő minimális foka háborúban végzetesen megbosszulja magát. Ez a hadsereg, amely igazságtalan és gyalázatos ürügygel ordítva magy háborúba most, az első kudarc után széthulló kővé lesz.

Az olasz hadsereg, amely békeidőben 12 hadtestre oszlik, háborúban 4 hadseregre tagódik. Minden hadsereg kerete már békeidőben megvan. Székhelyük: Róma, Nápoly, Verona, Milánó. Minden hadsereg (armata), 3-4 hadtestből (sopo d'armata), 1 lovas hadosztályból, 1 nehéz tábori tüzérszázadból, műszaki csapatokból, élelmezési, egészségügyi intézetekből és lőszerosztalokból áll. Egy hadtestben van 2 gyaloghadosztály, esetleg egy miliciadadosztály (nem tényleges legénységből mosgósítás esetén állítják fel), 1 bersaglieres ezred, 1 lovasszázad, 1 hadtest tüzérezred 6 üteggel, 2-3 nehéz tábori üteg, műszaki csapatok és telepek, élelmezési, egészségügyi intézetek és lőszerosztalok.

1 gyaloghadosztályban van 12 gyalogszázad, 1 hadosztály tüzérezred 5 üteggel, 1 árkászszázad, 1 halászsázad és a szükséges intézetek. Lovasságot esetről-esetre a hadtest oszt be.

Egy lovashadosztályban 2 lovasdandárt találunk. Minden lovasdandárban 2 ezred van és 1 lovagló ütegcsoport (2 üteg négy-négy ágyúval).

Felolvas szerkesztő:
Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.

Miért olvassa
előszeretettel
a közönség az
Aradi Közlöny-t?

Mert

Az Aradi Közlöny

ma Magyarország legelterjedtebb, legértelmesebb és legkedveltebb vidéki napilapja, mely a háború alatt is a közönség fokozottabb igényeit tartotta szem előtt és nem szűnítette le szövegrészének terjedelmét és ma is a régi nagyságban jelenik meg.

Az Aradi Közlöny

a világháború eseményeiről mindenkor a legalaposabb és a legfrissebb tudósításokban számol be. Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborús híreinek megbízhatósága révén is legolvasottabb napilap.

Az Aradi Közlöny

mindenkorra követei hű olvasóját.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben:

Vidéken:

Egy óra 2 K — f.

Egy óra 2 K 40 f.

1/4 évre 6 K — f.

1/4 évre 7 K — f.

Perfect

könyvelő

azonnali belépésre

felvétetik.

Írásbeli ajánlatok Andrassy-tér 10. szám alatti irodánkban lehetőleg személyesen adandók át. 1290

Andrényi Károly és Fiai.

Veszek és eladok:

burgonyát,

babot,

szalonnát,

zsirt,

szappant

waggontételenként és mmá-zsánként.

Kalmár Endre

Asztalos- és Chorin-u. sarok.

Telefon 670.

Tetvek és férgek

ellen legbiztosabb óv- és irtószer

a „PETRIS“-folyadék

(Anisol compositio.)

Párszori bekenés által megszabadít — különösen a harcúterén levő katonákat — a kiütéses tifusz-hordozó tetvektől. Tábori csomagolásban (csak a címet kell reáírni) ára 1 korona 60 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desinficiálja, utóíze igen kellemes. Ára egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Lábizzadás,

kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik a „PEPPO“ folyadék és „Peppo“ hintőpor segítségével.

Szárit! Szagtalanít!

Peppo folyadék ára utasítással 1 korona.

Peppo-hintőpor ára utasítással 70 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyei házzal szemben.)

A szépségápolás titka a használandó széplítőszeres helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készítmény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégely orém 1 korona.

Szines arcpорок!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila, testszín, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

BUTOROCCASIO.

Különféle finom, elegáns, allg pár hónapig használt és új uriszoba berendezések.

Börgarnitúrák,
esodaszép ebédlők,
perzsaszőnyegek,
eredeti olajfestmények,
disztárgyak.

Mint alkalmi áruk legelőnyö-
sebben beszerezhetők:

Budapest, 1907
VI., Andrassy-ut 35. sz., l. e.

Az ujonnan életbe lépett pol-
gári **perrendtartás** foly-
tán szükség

ügyvédi és bírószági nyomtatványok

kaphatók az
Aradi Nyomda Részvénytársaság
nyomdájában,
József főherceg-ut 22. szám.
(Bejárat a Kossuth-szobor-
ral szemben.)

Azonnali belépésre fiatal, agilis

segédet keresek

kézmű- és divatáru üzletem részére, ro-
mán nyelvismeret feltétlenül kívántatik.
Fizetés megállapodás szerint fix, esetleg
kosztal a háznál. — Csakis hadmentes
egyének ajánlatára reflektálok. 1929

Návrádi Hugó divataruhaza, Brád.

10792—1915.

Hirdetmény

A háboru nyomában és az azzal együtt járó ragályos betegségek
a hatóságoktól és a közönségtől is, a legfokozottabb és legéberebb elő-
vigyázatot, a ragályok elleni védekezés pedig a leghatályosabb együtt-
működést kívánja meg. — A harcoktól visszajövőkhöz között sűrűn
fordulnak ugyanis elő ragályos megbetegedések, melyeknek a polgári
lakosságra való áttérjedése lehetőségével is számolni kell.

Kettőzött figyelmet és gondoskodást igényel a járvány elleni véde-
kezés, különösen most, a melegebb időszak beálltával.

A fennálló törvényes intézkedések és meglévő kormányrendeletek
alapján, a közegészség és köztisztaság megóvása szempontjából, a
következőket rendelem:

1. Tilos bármilyen szemetet, söpredéket, hulladékot, gyümölcs-
héjat, papírhulladékot a ház belsejéből az utcára vagy köztérre lerakni,
a nyilvános csatornába bedobni, szennyvizet az utcára kiönteni.

2. Az udvarokat tisztán kell tartani, a házi szemetet, az istálló
trágyát tartányokba gyűjteni és hetenként legalább kétszer a házak-
ból kihordatni, megelőzőleg azonban, mézstejjel fertőtleníteni kell.

3. A lakhelyiségek állandóan tisztán tartassanak, gyakran szel-
kőztessenek.

4. A háztartási szenny-, és löttyedék vizeknek a csapadékvizek
levezetésére szolgáló csatornába való beöntése szigorúan tilos. Ide csak
élővíz és tiszta kutviz önthető be, a szennyvizeket a házban lévő
szennyvizmedencékbe, vagy árnyékszékbe kell önteni.

5. Csatornázási hálózaton kívül eső árnyékszékeket, és vizelőhelye-
ket állandóan tisztán tartani, carbollal, mézstejjel vagy vasgálic oldat-
tal fertőtleníteni, s amennyiben a pöcztartányok megtelnek, azok tar-
talmát kiüríteni kell.

6. Sertés és baromfióllak, baromfi ketrecek naponként tisztítan-
dók, az összegyűlt trágya legalább minden másnap kihordandó,
addig is elzárt tartányban tartandó és mézstejjel fertőtleníteni.

7. Az udvaron lévő nyílt folyókát naponta felszerni és fertőt-
leníteni kell. Esővíz tartányokból a posadt víz eltávolítandó.

8. Csontokat, rongyokat, beleket és bőroket, nemkülömben más
büzt terjesztő anyagokat a város területén gyűjteni, és raktározni
tilos. — Trágya, szemét és nyers bőrök kihordása illetve fuvarozása
csak gondosan letakart kocsin történhetik.

9. Nyílt kutak befödendők, a vedrek keresztpánttal látandók el.

A kutak környékét tisztán kell tartani és állandóan tiszta homokkal
feltölteni, hogy a kut vizébe szennyes, fertőzött viz be ne szivárogo-
hasson.

Tilos a kut mellett ruhát mosni, piszkos tartányokat surolni,
baromfiakat tisztogatni.

10. A vízöblítéses closetek öblítő készülékkel állandóan jókarban,
és használható állapotban kell hogy legyenek.

11. Sütők, mészárosok, hentesek, cukrászok, kávéosok és vendég-
lősök, s általában mindazok, kik élelmi cikkek s és italok eladásával
foglalkoznak, kötelesek műhelyeiket, árusító helyeiket, az azokhoz
tartozó férőhelyeket, kamrákat pincéket, stb. tisztán tartani.

Közfogyasztásra szánt élelmi cikkek, u. m. húst, húsneműeket,
tejet, tejtermékeket, cukorneműeket, sütemény és gyümölcsleket úgy
az üzletekben, mint nyilvános helyeken, valamint utcákon, tereken és
piacokon történő árusításnál állandóan tiszta vászonnal, tüllel, vagy
üveggel kell letakarni úgy, hogy azokat por és piszok, legyak, stb.
be ne lehessenek.

Tejet, húst és kenyeret szállító kocsikat tulajdonosaik állandóan
tisztán tartani kötelesek.

12. Általában felhívom a közönség figyelmét arra, hogy egész-
ségének megvédése érdekében helyesen cselekszik, ha a házon kívül
beszerzett élelmiszereket forralás, főzés, vagy sütés után ártalmatlá-
nokká teszi, mert ez uton a fertőző bacillusok csírái elöltenek.

Nyers ételek, romlott vagy soká állott éledelek, éretlen gyümölcs
élevezetéstől tartozkodjunk.

Kutakból származó ivóvizet, ajánlatos felforraltatni, és lehűteni.

Figyelmébe ajánlom a közönségnek, az utcák, a kösteretek, nyil-
ványos üzemhelyek, vízeldek, s egyéb oly helyek tisztaságát, melyek
a közönség közhasználatára állanak.

Különösen és nyomatékosan figyelmébe ajánlom a közönségnek,
a lakás és környezet tisztaságán kívül a testi tisztaságot, mely már
magában is fél egészség, továbbá, a mértékletes életmódot, mert a
mértéktelenség folytán elrontott szervezet, a ragály csirái iránt első
sorban fogékony.

Figyelmeztetem végül a közönséget és az 1876. XIV. tc. 8. §-a,
valamint az ez alapon kiadott kormányrendeletekre hivatkozással szil-
goru kötelességévé teszem mindenkinek, hogy a tudomására jutott
fertőző betegségeket, u. m. kolera, kiütéses typhus, hasi typhus, vér-
has, himlő, visszatérő láz, járványos gerincagylob (nyakszirtmerevedés)
vagy ezen betegségekre gyanusakat hivatalomnál, esetleg az orvosi hi-
vatalnál, vagy a kerületi tiszt orvostól haladéok nélkül bejelentse.

Mindenki, aki a tudomására jutott ragályozó betegnek bejelen-
tését elmulasztja, az 1876. XIV. tc. 7. §-a alapján 600 koronáig ter-
jedhető és 60 napi elzárásra átváltoztatható pénzbüntetéssel fog súj-
tatni. — Arad, 1915. május hó 10.

Green, főkapitány.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekednek, ha gyermekeik
nek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos.
Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját

Hajfestő

vagy bajuszt a legszebb állandó
fekete színre lehet festeni, anél-
kül, hogy a színt le lehet mosni,

a „Melogen“. Ara 2 korona.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikör.

171

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő
szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános
gyengeség eseteiben. Ára 1/2 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szőrvesztő-Depilator.

E kitűnő, a maga nemében párat-
lan szerrel minden alkalmatlan
szőrejt aro, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül
pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ára utasítással 1 korona.

A fenti szerek kap-
hatók a készítőnél

Hajós Arpád

gyógyszer-
tárában

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Apró hirdetések.

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.
 2. Jellege alatt.
 3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet megadni.
- A legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni.
- A cím utáni tudakozódás idővesztéssel jár.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

OKTATÁS.

Engelkeresek szaktanfolyama
Könyvelés. Gép-, gyors- és helyesírás. Keresk. számtan. Váltóisme. Levelezés magyar és német nyelven. Díjtalan állásfoglalás. Mérésékelt tandíj. Beiratkozások a nyári tanfolyamra június 6-ig Lázár Vilmos-u. 2., Földes-palota mellett. 1949

ALKALMAZÁST KERES.

Egy jómegjelenésű leány szobaleánynak ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban. 1941

ALKALMAZÁST NYER.

Ügyes fizetéses
varrőleányokat állandó munkára azonnal alkalmaznak. Wiesneré Steiner Monika, Weitzer János-utca 19. sz. 1947

Erdőkezelő.

Keresünk lehetőleg azonnali belépésre a keményfa termelésben jártas erdőkezelőt. Román nyelv ismerete szükséges. Seidner Bernát és Flá, fatermesztők, Marosborsa, Aradmegye. 1919

Alkalmazást nyerhet

egy vidéki nagyobb szállítási vállalatban egy hadmentes egyén, ki e téren kellő jártassággal bír. Ajánlatok „P. K.” jellege alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 1939

Egy nő munkás,

aki faraktárban már dolgozott, minden előforduló munkát végez, egy vidéki fatermesztésben állandó foglalkozást kaphat, csakis kintartó egyénre számítatik. Cím a kiadóhivatalban. 1931

KIADÓ LAKÁS.

4, 5 és 6 szobás modern lakásokat azonnalra, augusztusra, novemberre ajánl a Lakásnyilvántartási Iroda, Deák Ferenc-u. 8. Telefon 816. 1938

Butorozott szobák

bejelentését csak díjazás melletti bejelenthetők a Lakásnyilvántartási Iroda, Deák Ferenc-utca 8. Telefon 816. 1937

Kiadó

két csinosan butorozott szoba, előszoba, konyhahasználat, a főter közelében. Cím a kiadóhivatalban. 1948

Modernül butorozott

kétszobás lakás, balkonnal, gázfűtőszobával, esetleg több személynek is kiadó Bohus-palota (Zrínyi-utca) II. kapu, II. emelet. 1870

2 szobás

udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnali kiadók. Bővebbet a házmesternél.

Andrassy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnali vagy augusztus 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél.

ÜZLETEK.

Andrassy-tér 8.

száma háiban egy kisebb üzlethelyiség — különösen dohánytőzsdének alkalmas — azonnali kiadó. Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceget 22. szám.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Háztartási cikkek

és butorok elköltözés miatt, jutányosan eladók. Weitzer János-utca 8. II. 1812

Papírszalvéta

1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésében, Szabadság-tér. 781

Ajánlok

prima raftiát legolcsóbban Roth József, Eötvös-utca 8. Telefon 68. 1706

KÜLÖNFÉLE.

Raktárnak,

műhelynek, istállóknak alkalmas helyiség, padlással és udvarral, azonnal kiadó. Lovarda-utca 1., Attila-tér sarok. 1924

3016—1915. pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál üresedésben levő 3600 kor. kezdő fizetéssel és 1040 korona lakbérrel, a városi fizetési szabályzat VIII. fizetési oszt. III. fokozatába sorozott főszámvevő helyettesi állásra, pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1888 évi I. t. c. 17 §-ában megkívánt képesítéssel okmányokkal, valamint eddigi szolgálataikra vonatkozó

zó szolgálati bizonyítványokkal felszerelt kérvényeket Méltóságos Bárány Urban Iván urhoz Arad sz. kir. város főispánjához címezve 1915. évi június hó 10-ig hivatalomhoz nyújtassák be.

Arad, 1915. május 19.

Varjassy Lajos,
polgármester.

K. u. K. Noth-Reservespítal.

Arlejtési hirdetmény.

A honvéd huszárlaktanyában lévő 1200 ágyas járványkórház élelmezésére vállalkozó keresztek.

Részletek alólirott parancsnokságnál beszerezhetők.

1940

Noth-Reservespítal
Weitzer János-u.

10769—1915.

Hirdetmény.

Közölni teszem, hogy 1 darab két hónapos piszkos szőrű malac folyó hó 8-án elveszett.

Feltalálás esetén hivatalomnál bejelentendő.

Arad, 1915. május hó 26.

Greén
főkapitány.

Andrassy-tér 8. számú

házban egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohánytőzsdének alkalmas — azonnali

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában József főherceget 22.

11752—1915. eln. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. miniszterium 1668/915. M. E. sz. rendelete alapján közölni teszem a következőket:

Mindazok, akik még fel nem dolgoztak, vagy feldolgozás alatt nem álló gyapjút saját, vagy idegen helyiségben készletben, vagy más részére őrizetben tartanak, kötelesek készleteiket az 1915. évi május hó 20-án volt állapot szerint, azonnal pedig 1915. június 1. és 15-én volt állapot szerint, 1915. július hónapjától kezdve pedig minden hónapban a hónap 1. napján volt állapot szerint, legkésőbb mindig az illető naptól számított 8 napon belül hivatalom iparügyi osztályánál bejelenteni.

Aki készleteit bejelentette, újabb bejelentést tenni csak akkor köteles, ha készletében változás állt be.

A bejelentéshez kizárólag az iparhatóságnál kapható bejelentő lapokat kell felhasználni és azokat két példányban az összes rovatok kitöltésével kell benyújtani.

Aki a bejelentési kötelezettségnek eleget nem tesz, készletét eltitkolja, vagy nem a valóságnak megfelelőleg jelenti be, az 1914. L. tc. 9. §-a értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntettetni.

Arad, 1915. május hó 24-én.

Green, főkapitány.

Pécskai vámörlo malmunk részére

keresünk

azonnali belépésre egy tisztességes, józanéletű

főmolnárt.

Ajánlatokat kérünk eddigi alkalmaztatás megnevezésével „Pécskai Gőzfűrés, Örlőmalom és Téglagyár, Pécska” címre küldeni. 1941

Költözködők figyelmébe!

villany bevezetéseket, csillár átszereléseket jutányosan végez 481

Kalmár József

villanyszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

„PENSIO EXQUISITE”

VILLA IRENEA

VCLOSKA—ABBZIA

Előkelő ház, a festői észak strandon, közvetlen a tenger partján, csodaszép parkban, 21 elegáns berendezett szobával, erkélyekkel, saját tengeri fürdővel és kikötővel. Elsőrangú konyha. Gyönyörű falképeknél fogva ideális ki-vándó tisztek részére különösen alkalmas.